

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre 6
Negyedévre . . . 3

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Kéziratok nem adhatók vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyilvántartásban minden garmond sor díja 40 fill.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 2 fill.

Pettinél nagyobb, avagy diszkrét, vagy körzetel ellátott hirdeményekért természet szerint minden négyzet centim. után 6 fill. számítottak.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Az iskolaév küszöbén.

(R.) Az új iskolaévnak épp a küszöbén állunk. Megindult az ifjuság, az új generáció, az iskolák felé. A gondos szülő töpreng, hogy annyira szeretett gyermeke részére minél szebb jövőt, minél fényesebb pályát biztosítson. Ennek legelső feltétele persze az, hogy a fiatal ember részére a legjobb, a hajlamainak leginkább megfelelő foglalkozást, kereseti ágat válasszon. Amde épen itt van a bökkenő.

Nálunk még, sajnos, igen nagy az előítélet, az elfogultság egyes életpályák, foglalkozások iránt. Vannak az úgynevezett „uri foglalkozások” és viszont olyan foglalkozások is, a melyeket bizonyos családok nem tartanak uri foglalkozásnak. Ez az elfogultság és előítélet szüli aztán azt a nagy furcsaságot, hogy míg az uriasnak elismert pályák zsufolva vannak, azokon egymás miatt alig élhetnek az emberek, addig a „nem urias foglalkozások” egészen üresek, holott ezek a tulajdonképpen való hasznos életpályák az ipari és kereskedelmi pályák, melyekkel szemben nálunk még mindig igen nagy az előítélet.

A társadalmi elhelyezkedés törvénye nálunk még mindig nem érvényesülhet számos régi reminiscencia miatt. Ezt a régi reminiscenciát pedig továbbra is ébren tartja a mi középiskolai rendszerünk. A mi középiskolánk igen diákos. Mintha csak kispapokat akarnának nevelni valamennyi növendékéből! Ez a diákosság aztán még az egyetemeken egyes fakultásaira is átmegy. Hisz a jogi karon alapvető tudománynak van elfogadva a római jog institúciói és a pandekták, valamint az

egyházjog. Ezek is mind a középkori diákos műveltség ébrentartói. Anakronizmusok a mi kulturánkba. Az egyetlen műegyetemünk és néhány alsófokú ipari és kereskedelmi iskolánk, valamint gazdasági tanintézetek képviselik a modernséget a magyarországi középső iskolai rendszerben. De ezek az iskolák megannyomán szakképzettséget nyújtanak és nem általános műveltséget.

A polgári iskolákat pedig ne is említsük, mert azok minden jelentőségüket elvesztették; teljesen céljukat tévesztették. A helyett, hogy intelligens iparosokat és kereskedőket nevelnének a polgári iskolákban, a hogy akarták és a hogy lenni kellene, ime a legtöbb kishivatalnok és pályatévesztett, tengődő egzisztencia épen a polgári iskolákból kerül ki. Ezek helyzete még azzal is súlyosbitva van, hogy a gimnáziumi osztályokat mégis többre becsülik, mint a megfelelő polgári iskolai osztályokat.

Most még ezeknek a kétes egzisztenciáknak szaporítására újabb behozták azt a félszeg intézkedést is, hogy a középiskolai kvalifikációban holmi bifurkációt létesítettek. Ugyanis egyre-másra szaporítják azokat a pályákat, a hol nyolc középiskolai osztály elvégzése kívántatik, de érettségi vizsgálat nem kell. Ime ismét egy olyan félszeg rendszerrel állunk szemben, a minő a polgári iskola, hogy tulajdonképpen semmire sem kvalifikál. Félben maradt tanult emberek lépnek ki az életbe. Jövőjük, tovább fejlődésük, törekvésük utja el van vágva. Ugyanilyen tekintet alá esik a tegnapi megnyitott községi közigazgatási tanfolyam, a hol ezután a községi és körjegyzők fogják megszerezni kvalifi-

kációjukat. Valaki igen találóan manipuláns örmesteri, közigazgatási altiszti iskolának nevezte el ezeket a tanfolyamokat. Körülbelül az is.

Legelső kulturális feladatunk az legyen, hogy középiskoláinkat reformáljuk, modernizáljuk. Ez égető szükség. Minden miniszter megígérte ezt az égetően szükséges reformot, de eddig egyik sem hajtott végre. Különösen azokat a tárgyakat kell szaporítanunk a középiskolákban, a melyek a *spekuláló hajlam* kifejlesztésére alkalmasak. A skolasztikus tanrendszerből visszamaradt grammatikai módszer valószínűs gyötrelem a mostani fiatalok számára. Olyan nyelvekkel bibelődik, melyeket a tanítás módszere mellett soha el nem sajátíthat, de meg annak különben sem venné hasznát az életben. A középiskolai iskolázás jóformán kárba vesz. Hiányos műveltséget ad, melyet később nagy nehezen lehet pótolni.

Innen magyarázható, hogy habár ezernyi és ezernyi fiatal ember tolong a középiskolákba, mégis igazán kvalifikált, magas értelmű embereknek aránylag hiányával vagyunk; mert a középiskolai kvalifikáció jóformán homokra van építve, mely az ifjú lelkeben gyökeret alig ver, hanem az iskola porával együtt lerázódik róla. Ez nagy hiba. Egyik oka annak, hogy nálunk a realitás a kulturában nagyon fogyatékos.

Az elemi oktatás ugyan óriási lendületet vett. A népoktatás 1868 óta folytatott politikájának meg lett az a haszna, hogy az írástudatlanok száma lepadt, úgy, hogy az irni-olvasni tudás tekintetében a statisztika szerint az európai államok között is a legdiszesebb helyek egyikét foglaljuk el. Amde még mindig hiányos elemi okta-

A sorozást a fentebb leirt Puchiera gyalogsági őrnagy vezette.

Nem szükséges leírni a szigort, mit az őrnagy ez alkalommal tanusított. Legyen elég itt némi színezetül megemlíteni, hogy e szigort leginkább érezték a honvédek, kiket a felföldi tót előjárók, mint győzelmű jeleket hoztak s ajánlattal mutattak bé. A sorozás alól eleinte a komáromi capitulánsok ki maradtak, azután pedig azok is behívtak s besorozattak.

Nem lehet elhalgatni itt egy esetet, mi sok gondolkozásra nyitott tért. Páczinból Báró Sennyey Lajos, igen szép jeles fiatal honvéd, kinek kiszabadítására rokonai minden módokat megkíséreltek, s utójára is azon feleletet kapták (Báró Sennyey János, ki Ujhelybe rokona miatt a tiszteket egyre gazdagon vendégelte) „felsőbb parancs van eránta ki adva.” A megváltási díj 500 f. sem fogadtatott el, a báró besoroztatott mint közlegény, később kiszabadult.**

Megszűnt a sorozás, elnémultak a besorozottak szüleinek jajgatásai, s az annyi győzelmekhez megszokott honvéd besorozásával mintegy martalékul esett a durva bánásnak, mit magánál a besorozásnál is, hol csak „per Hund” szólítottatott, keserűn érezni kénytelenített. Azonban a felségnek magas kegyelme nem késett. Az ezredekhez csakhamar parancsok menesztettek, miképp a honvédekkel kimélve kell bánni, sőt forradalmi szolgálatának szemrehányása is szigoron megtiltatott. Később örömmel lehetett látni honvédekből lett tiszteket.

** Itt egy családi vonatkozású passzus van a naplóban; de mert az író maga is azt mondja róla, hogy „én nem hiszem”, közlését mellőztük. Szerk.

Megszűnt a sorozás, a besorozottak szüleinek jajgatásai elnémultak s örömmel tartása hirdettetett.

A helybeli es. k. katonaság teljes fénybe állítottatott fel a r. catholicum templom előtti téren és megkezdődött a forradalom legyőzésére tartott Isteni tisztelet.

Ez alkalommal a szent beszédet egy sóvány, sápadt fiatal helybeli segédpap, Palásty, tartotta. El voltam készülve hallására a beszédnek, milyent ez alkalommal várni lehetett. Es hallottam egy beszédet, mely annyi nemes tapintattal volt készítve, a mennyit csak magas műveltségűtől lehet várni. El voltam készülve hallani beszédet, milyent ily alkalommal várni lehetett és a beszéd, mely a szöszékről le hangzott, ihletteljes volt, mint maga a szentkönyv, melyből az ige vétetett. Megnyugvára intő volt, mint az oltáron álló angyal kezébe a jelvény: az olajág. A praedicatio végpontja még most is cseng fülemben . . . „és ezen Isteni tiszteletünk legyen engesztelő a múltért, legyen könyörgő „a jövőért. Amen.”

Igen — áment mondék magam is és e szavak lelkeembe hatottak, s komoly gondolatok között hagyám el a szent hajlékot, melynek falai estve fényesen voltak kivilágítva. A torony legfelső nagy ablakába egy nagy kereszt állott, fényes tűzbe ragyogva, a forradalom szenvedélyeivel ártatlanul vádolt protestantizmust mintegy küzdelemre hívá. A közép nagy ajtó felett helyezett transzparensbe e szavak olvastattak: „Vesz-szen a bűn — győzött a haza.” A Város fő

* Ezt a felírást az akkori plebánusnak kortársai — mint hallottuk — holnapjáig meg nem bocsátották Szerk.

TÁRCA.

Zemplén a forradalom után.

(Vadnay György naplójából.)

(2. folytatás*.)

A fegyver beszédése eránt rendelet érkezett, történtek kutatások minden felé és a nép, félvén a hadi törvényszék elibe leendő állítástól, fegyverét beadá, melyek először itt Ujhelybe, a es. k. katonai tisztek által válogattattak ki, azután a többi Kassára vitetett, hol a szembe-tűnök ismét széllyel kapattak, a megmaradt rész pedig egy raktárba hányatott, hol a rozsdá megette.

Ez alkalommal történtek eselfogások is, mi valóban nem csuda. A magyar nemes ember töbnyire vadász is volt és így ő a puskáját, melyet talán mint klenodiumot örökségbe kapott, oly hű barátjának tartá, melytől megválni nem akart — nem tudott. Hallottam esetet, hogy a puskacső ágyából kivéődött s helyébe feketén festett fából csinált cső forma tevődött sat. s a beadásnál csak az ágy mutatottatott be, a cső a forradalmi kormányának általadottnak állítatván.

A fegyver beszédés volt tehát az első jel, a Belagerungs Zustandnak** valóóságos beállására. A második, a katonai sorozás, mely 1849-ik év október végével megkezdett.

* Az első közlemény a „Z.” f. évi 30-ik számának a tárcájában jelent meg. Ezt a 2. folytatást az „Adaiók” most megjelent szeptemberi füzetéből vettük át. Szerk.

** Ostromállapot.

A Zemplén mai száma tizenkét oldal.

tásunk is, mivel elemi oktatás-rendszerünk nem meríti ki azokat az elemi ismereteket, a mikre okvetlenül szüksége van az ifjunak, ki kézműves vagy földműves pályára lép.

Helyeselni tudjuk különben a közoktatásügyi kormányzat az intézkedését, hogy minél több gazdasági ipari és kereskedői ismereteket akar nyújtani az elemi iskolákban és hogy az elemi iskolák 5. és 6-ik osztályának elvégzését el nem engedi, hanem kényszeríti a szülőket arra, hogy gyermekeik hat évig járjanak iskolába.

Helyes és célirányos kulturpolitika az, a mi az illetők állása szükségleteinek minden tekintetben megfelel. Ettől a végtől azonban még messze vagyunk. Sokat tettünk, az igaz, de még több van hátra. Ezután ne csak a kirakatoknak dolgozzunk!

Kereskedelmünk és iparunk érdekében.

— Három közlemény. —

II.

Szakipariskoláink felállításával párhuzamosan emelkednek hazánkban évről-évre újabbnál újabb óriási gyárak is, a melyeknek keletkezését az állam különböző kedvezményekkel igyekszik előmozdítani, azonban — sajnos — a megadott állami kedvezmények legtöbbször nem elegendő biztosítékok s tényezők a felállított gyáraknak existenciájára.

Hazánkban a fenálló legtöbb iparvállalat a magas munkabér-viszonyoknak esik áldozatul; ezen nyomasztó körülménnyel nagyon kevés gyár, vagy vállalat képes megbirkozni. Rendszeresen egy-egy közbejött rossz termő év, a mely általános drágulást idéz elő — főképp élelmi cikkekben — srfolja fel a munkabért, mely aztán állandóan megmarad s eltekintve a gyáraknak ily körülmények között keletkezett nagyobb részétől, munkásainkat a béremelés szintén nem kárpótolja jóformán semmit sem, mert az ilyen képpen beállott drágább időszakok alatt egy napi munkabérét egy 4-5 tagból álló munkás család tisztán csak kenyérre kénytelen kiadni, a melynek ára oly magas, hogy azonkívül sem lakásra, sem ruházatra többé nem telik.

Szomorú helyzet ez a gyárak s iparvállalatok tulajdonosaira, de meg a mezőgazdaság minden ágára nézve, főképp szegény törekvő szorgalmas derék munkásainkra s ezen természetesen nem segíthetnek sem egyik, sem a másik részről. Az ilyen körülmények szülik a munkásoknak elkeseredését, elégedetlenségét és a szociálistmust a legnagyobb mértékben, mely

* Székely Sámuel lapjából, a Bpsten jelenő „Politikai Hetiszemle”-ből vettük at, mint olyan cikkelyt, mely aktualitáson kívül a közgondolkodást is híven jellemzi. A „Pol. Hetiszemle” most jár VII. évfolyamában, s megjelenik minden vasárnap s bpesti lapokollégái közül épp avval tünik ki, hogy a közkérdéseket filozofiai magaslairól fejtegeti s a kritika szemüvegén keresztül vizsgálja. Épp ennek köszöni az előkelő olvasóközönség állandó érdeklődését. Előfizetése a rovatokban is gazdag heti lapnak, egész évre: 20 kor. Szerk.

utcajának minden házába az ablakok fényesen világítják; különös figyelmet gerjesztett a megyeház és templom közötti téren, a francia háboru alatt Győrnél elesett zemplénieknek emlékére állított oszlop, mely sűrűn bé volt rakva métecskkel, de a melyek, bár hányszor meg gyújtattak, ismét meg ismét ki aludtak. E jelenség több magyarázatokra nyújtott alkalmat; a többi között az ezen illuminatiót rendezett Ujhelyi Szolga Birónak Papp Ferencnek (ki a forradalom alatt még gyűléseket is tartott) megbukása is jósoltatott, mi később meg is történt. — Et quidem merito!

Ferenc József császárnak rendjét Zemplénben egyedül Vitéz Vince helybeli plebános és megyei fő Esperest volt később szerencsés megnyerni.

A forradalom, mely sirunkat, valjuk meg őszintén, örökre megásta* a sajtószabadságot, mint a constitutionális életnek egyik elementumát, mint tudjuk, bő mértékbe vette használata. A hírlapok egyre-másra szaporodtak, ezek közül azonban kettő volt olyan, mely már magának a forradalmi kormányzatnak figyelmét bő mértékben vonta magára. Az egyik „Martius 15-ike” Pálfi Albert által ki adva, a másik a Stancsics által szerkesztett „Néplap.” Az első sok életet irt, a másik vastag communisticus irányú; az elsőt a forradalmi kormány eltiltotta, redactorát perbe fogta, a másik megutáltatva megbukott.

A „Közöly” hivatalos lap, a napi rendeleteket közölte, felhívásokat intézett a néphez,

* Akkor így hitték. Hál'istennek: nem így volt lettünk elvégezve. Szerk.

hasonló körülmények behatása folytán aztán átszáll, átragad a gazdasági munkásokra is.

Az állam képes csakis e bajokon alaposan segíteni, még pedig törvényhozási uton. Mondja ki a törvényhozás azt s iktassa be törvénybe hogy az egész ország területén elrendeli a közsütődék felállítását. Ez a törvény fogja aztán kötelezni a városokat, nagy- és kisközsegeket egyaránt arra, hogy a szegényebb sorsu lakosság, főleg a gazdasági és ipari munkások részére oly közsütődéket állítson fel, a hol azok tisztán előállítási árban vásárolhatnák be kenyérszükségleteiket. Az ily köz-sütődék számára szállított liszt a legmesszebbmenő szállítási kedvezményben részesítessék az államvasutak és szállítási vállalatok részéről.

Ha pedig valamely gyár, vagy iparvállalat valamely város, vagy községtől távol eső helyen állítatik fel, akkor azon gyár, vagy iparvállalat köteleztessék a munkásai számára munkás sütődét s élelmészeti kantint felállítani, a hol a munkások élelmiszükségleteiket beszerzési árban kapják.

Az államra nézve aztán teljesen indifferens lesz azon körülmény, valjon a városok, vagy községek házálag fogják azokat kezelni, vagy pedig árlejtés útján fogják a köz-sütődéket kiadni. A fődolog az, hogy szegényebb gazdálkodók s munkásaink olesón jussanak jó és tápláló kenyérhez, mert a kenyér lévén a munkásnépnek a főtápláléka, ha ezt jutányosan beszerezte, akkor neki egyébre is telni fog s ez által a munkások helyzete is javulni fog s ezen javulás ki fog általánosságban terjedni a gyáriparra, a közigazdaság minden ágára s így az egész kereskedelemre is s előfoga mozdítani az alsóbb osztály vagyonosodását s az általános állami jólétet.

Ezek után a községek és városokon van a sor, hogy az állami adókedvezmények lejártá után az ipar és gyárállalatokat hosszabb ideig tartó községi pótdó kedvezményekben részesítsék, mert csakis így fognak alkalmat nyújtani az ipar és kereskedelmi vállalatok fenállása és fejlesztésére.

Hogy azután az ipari és kereskedelmi érdekek általánosságban véve meg legyenek óva, állítsa fel a kereskedelmi minster mihamarebb minden vármegye területén a kereskedelmi és iparfelügyelőségeket — nem tisztán iparfelügyelő címmel — s ezek legyenek hivatva örököndni kerületük, vagy megyéjük ipara és kereskedelme érdekében s a hol a szükség úgy kívánna fejleszteni, akár a kis-, vagy a gyáripart.

Az iparfelügyelői intézmény ma, a mostani formájában, nem telet meg teljesen a mai kor igényeinek. Olyan önálló intézménnyé kell azokat átalakítani, melyek nem csupán országos, de legfőképpen helyi érdekeket képviseljenek s hatáskörük tisztán egyes vármegyék, vagy nagyobb városok területeire szorítkozzék, hogy az ott előforduló ipar és kereskedelmi mizeriáknak gyökeres orvosolhatására kompetens intézmény legyen, mely ösmérés a helyi viszonyokkal és érdekekkel s éppen ezáltal volna képes igazi ipari kereskedelmi érdekeket szolgálni. A mostani kerületi iparfelügyelőségek több vármegyét ölelnek fel, illetőleg 5-10 vármegye van egy-egy kerületbe beosztva, tehát oly nagy területekkel, hogy képtelenek azoknak igazi ipari érdekeit teljesen felölelni s fejleszteni.

jelentést a hazának az ütközetek eredményéről, tudatta a katonai előléptetéseket, feltárta a terveket, melyek a haza ellen koholtattaknak mondatnak sat.

E lapoknak elkobzása a cs. k. kormány helyre állításával szinte a teendők közzé tartozott; ezeknek bé adása szigoruan parancsoltatott, és az ebbéli eljárásnál leghívebb de legkíméletlenebb maga tartást tanusított Papp Ferenc, kit a cs. k. kormány később hivatalnokai közül idő közbe elhajtott és ki csufosan megbukott. A Megyei Cassinó könyvtárát szinte ő kutatta fel, s abba conservált újság lapokat mint győzedelem jeleit mutatta be.

(Folytatjuk.)

Palkovits Gyurka.

(Igaz történet a katonaséletről.)

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Irtá: Polgár Sándor.

Paulik őrmester átvásta az ezred-parancsot, haragosan toppantott a lábával és így szólt: „Hogy az ördög vinné el — még egy tót.”

A mellette álló Baláskovits szakaszvezető, látva előjárója haragos arcát, maga is neki sötétedett. Tekintete olyan lett, mint az „ezredes uré szokott lenni, mikor a stábornok uré lak-tanyaszemlért tart.

A negyedik század legénysége régi idő óta bocskoros ujoncokból van összeállítva, a kik Paulik őrmester ur keze alatt ösmerek meg a

A kerületi „ipari és kereskedelmi felügyelőségek” azután egy Budapesten felállítandó főfelügyelőségnek volnának alárendelve s egymással összefüggésben képeznének egy óriásilag nagy és szép intézményt.

A kerületi ipar és kereskedelmi felügyelőségek tehát nemcsak a már meglévő gyár- és ipartelemek kellő felügyeletét gyakorolnák, de egyszersmind a munkaközvetítés magasztos hivatását is gyarkorlatilag kiterjesztenék, meghonosítanák kerületeikben, illetőleg azzal foglalkoznának állandóan. Ez által óriási szolgálatot teljesítenének, a mi rövidesen nagy hasznára válna a mezőgazdaságnak, az iparnak és kereskedelemnek egyaránt s a mellett a munkakeresők és munkások érdekeit is kellőképpen biztosítanák.

Az állam ez esetben ugynevezett portómentes munkás-levelezőlapokat hozna forgalomba, a melyek előállításában volnának minden postahivatalnál, vagy községi előljáróságoknál kaphatók s azokat tisztán oda lehessen felhasználni, hova a munkaközvetítő hivatal az illetőt munkába utalja, esetleg az ipar és kereskedelmi felügyelőségekhez, vagy iparvállalatokhoz s viszont ezektől a munkásokhoz címelve, a melyekre az ajánlkozásokon kívül más irni nem volna szabad.

Ily munkás levelezőlapok aztán lelkiismeretesen lehetőleg a többi levelekkel egyidőben a megérkezés napján kézbesítenének.

Az ipar és kereskedelmi felügyelőségek által munkába utasított munkás aztán bármely reggeli, vagy esteli vonattal, ha egymagában utazik is a munkaadó állomására, munkásjeggyel utazhassék, épp úgy lakhelyére és vissza is.

Budapesten állította fel fenkölt szellemű kereskedelmi minsterünk az első munkaközvetítő intézetet, melyet nagy apparátussal, nagy költséggel nagy palotában tartanak fenn. Mily szép, mily gyönyörű intézmény! Mily szép intenció vezette a ministert akkor, a mikor azt az intézetet tervezte, felállította! Mily szép és nagy reményeket fűztek annak az intézetnek a jövőjéhez. Szép jövőt jósol mindenki ez intézménynek s egykor óriási apparátussal fognak azokban dolgozni, de csak akkor, ha azt a gyakorlati életnek megfelelően praktikusabban fogják szervezni.

Budapest ma már igen nagy kiterjedésű város, körül-belül háromnegyedmilliónyi lakossal s ha hozzá számítjuk a körülötte elterülő gyártelepeket, falvakat, akkor körül-belül egy millió lakosnak s ezek között körül-belül 250,000-300,000 munkásnak igényeit kell, hogy az a budapesti munkaközvetítő intézet kielégítse. S mit tapasztalunk? — Azt, hogy a 250,000-300,000 munkás közül évente legfőlebb 12-16,000 munkást közvetít a budapesti munkaközvetítő intézet, tehát a munkásoknak 3-5%-át.

Tehát a számokkal igazoló adatok egész világosan elénk tárják a budapesti munkaközvetítő intézetnek helyzetét, melyből napnál világosabban konstatálhatjuk, hogy a munkások csakis a végső esetben keresik fel az intézetet s a meglévő munkás lakosságnak csupán három, vagy legfőlebb öt százaléka nyer a munkaközvetítő útján elhelyezést! S ha a jóságos kereskedelemügyi minster néha meglátogatja az intézetet, akkor is a munkások megabugolják, a helyett, hogy megéljeneznék, mert nincsen, a

magyarok istenének sujtoló kezét — egy nádpálca képében. Az is igaz, hogy a század legénységének egyhangu véleménye az, hogy mikor az uristen megteremtette az ördögöt, okvetlenül valami Paulik állott neki formát.

Roszbab a rosznál. Őrmesterebb a legszigorubb őrmesternél. Ha fogait csikorgatja, vagy sipkáját terdén találja fejére tenni, még a szobak falai is reszketnek; mert ilyenkor csak úgy repülnek a levegőben a „hat óra vas-ak és a legkisebb szél olyan vihart hozhat, hogy az őrpáncsnoknak egyéb dolga sem lesz, mint a közös „fogdát” nyitogatni a negyedik század legénysége számára.

Az „őrmester uré” különösen a felvidékt bocskoros atyafira haragszik. Hogy miért: azt a század rég itt felejtett „manipuláns”-a ekkép adja elő.

Paulik haragszik a tót zatyafira azért, mert: Nro 1: ezek a bocskoros legények nagyon hasonlítanak egy Paulik nevzetű regrutára, a ki szintén bocskorral a lábán jelent meg a kaszárnyában, mikor rátették a szögös bakancsot. Erre az időre pedig nem nagyon szeret visszagondolni a sárga stráflis „szolgálatvezető uré” — Haragszik: Nro 2: azért, mert ezek oly szegények, mint a kaszárnya udvarán felállított jelzőoszlop. Annak sincs pénze — ezeknek sincs. Egy fillér nélkül vonulnak be. Hát miből éljen a szegény „zupás” ha az „ujonc sorvány” sem hoz a konyhára valamit.

Nro 3: mert az ilyen tót zatyafit sohse keresi a csomagos postaalkalmazott, mintha ott sohse volna ünnep, sohse sütnének kalácsot a hegyek között. — Pedig hogy hány ünnep van ott, azt nagyon

Folytatás az I. mellékletben.

Hírek az országból.

Kohl Medárd dr., címzetes püspök, a bitoros hercegprimás főtitkára, volt bencés-szerzetes, ki annak idején egy merénylő ellenében a primás életét megmentette, püspökké szenteltetik.

Dániel Ernő bárót Pancsova rendezett tanácsú város díszpolgárának választván, küldöttséggel átnyújtotta a díszpolgári oklevelet Dániel bárónak.

Az országos orvoskongresszus ma kezdődött Esztergomban.

Különfélék.

— **Királyi adomány.** Ófelsége a király, kabinet-irodája útján s főispánunk közbenjárásával, Kerlik János kis-brezsnyicezi tanító részére 30 korona legkegyesebb adományt küldött.

— **Kétszázkilencvennégy esztendeje múlt** most aug. 26-án, hogy **Rudolf** király 1606. aug. hó 26-án, tehát az országos törvénytarba beikkelyezett u. n. „Bécsi békekötés” aláírásától (júl. 4.) számítva hamarosan kiadott levelével **Sennyey** Pongrácot báróságra emelte és Magyarország főurai sorába írtatta. — Hogy ki volt a **Sennyeyek** családjában ez az **I. Pongrác**, kit egy Pázmány Péter „hitivel köteles hívségű”-nek, Boesky István fejedelem pedig „bizott ura és barátja”-nak nevez, Báthory Zsigmond fejedelemé idejében Erdély kancellárja stb. immár közismeretű dolog azóta, hogy **Lojda József** botyáni rk. plébános, a fáradhatatlan történetkutató és író, az „Adalékok Zemplénnémetje Történetéhez” c. folyóiratunknak III. s. köv. évfolyamaiban a **Sennyey-család** gazdag levelestárának ismételt átkutatása után közre adta. — Hogy a bécsi béke létrehozatalában, mely újra megerősítette a magyar alkotmányt és biztosította a protestáns vallásgyakorlat szabadságát, **Sennyey** Pongrácnak érdemes része volt, bizonyítja Pázmány Péter is, ki már 1605. ápr. 4-iki levelében hálással így ír Pongrác urhoz: „... annyi „szélsz és háborúság után az Ur Isten megcsendesítette nyomorult hazánkat”... ezért „az Isten előtt jutalma leszen a Nagyságod hívségének”... Azóta, vagyis a bécsi békekötés létre jövele óta a **Sennyey-családnak** Zemplén vármegye s épp a Bodroghköz lett szűkebb körű hazája; nemzedékről nemzedékre mind máig szívben lélekben egygyé forradott ennek az érdemes főuri családnak élettörténete a vármegye viszontagságos köztörténetével; magával a szegény népnek élete sorjával pedig olyan viszonylatba szervekedett kétszázkilencvennégy esztendő folyását a **Sennyey** bárók szereplése, mint a minő a viszony ügyes-bajos és pártfogó között, a mely viszonyt egyfelől a népszerűtet, másfelől a ragaszkodás mindig bensőbbé, szorosabbá elpusztíthatatlanná formálta, erősítette. A főuri családhoz ragaszkodó népszerűtet bensőséges voltát mi sem jellemzi szebben, mint az a patriarkális szívbeli érzés, hogy a népnek örege, fiatalja, apraja, nagyja máig sem nevezi családnévökön, hanem csak keresztneveik után szereti szólítani a család fitagjait, így: Pista-báró, Miklós-báró, Béla-báró, Géza-báró stb. Ezekben a bizodalmas megszólításokban szinte ős erővel lüktet a nép rajongó szeretete; a kit pedig a nép szeret — a jelen esetben nemzedékről nem-

választ. Az írás és olvasás mestersége nem tartozik a juhászok kvalifikációjához. Más írta a levelet, más olvasta a kapott feleletet.

Márta, a ki végigjárta a falu iskoláját, már a maga tollát használta, a saját nyelven szerel meskedett. Pontosan kapta a választ Gyurka, melynek a legelső szava mindig az volt, »Szeretlek! — az utolsó meg ez: »várlak.«

Igy történt az a Gyurka legutolsó leveleig. Erre nagyon sokáig késett a »szeretlek!« és a »várlak.« Nem tudta mire vélni. Végre is abban talált megnyugvást, hogy itt az aratás. Mártának nincs ideje. Majd ha learatnak, bizonyára irni fog. Le is arattak, el is csépeltek — de Márta biz' nem irt.

A kaszárnya udvarán árnyékot nyújtó akácfa már kopaszodni kezdettek, mikor egy szép napon a század manipulánsa Palkovits Gyurkát a nevével szólította és átadott neki egy levelet. Gyurka épp a »cakumpak!-ját csiszolta, mert őrsegre készült. A levelet a mint elvette, átadta a szomszédjának, a ki az első levél óta végzi írásbeli teendőit — hogy olvassa el izibe. Átolvasta, de nem úgy, mint szokta volt tenni, hangosan, mert az első sor annyira megijesztette, hogy elakadt a hang a torkán. Gyurka látván bajtársa ijedt arcát, rozsat sejtve elkapta a levelet és végig jártatta rajta tekintetét. Olvasni ugyan nem tudta, de a betűkből megösmerte, hogy nem Márta írta. Szólani nem mert, csak a szemével kérdezte szomszédját: hogy mi van a levélben. Bajtársa nem szólt, csak könnyezett.

A könyv aztán elmondotta Gyurkának, hogy mi van abban a levélben, mert nagy hirtelen fel-

zedékre szeret — isten igazából meg van az szeretve! Azért a hunyó század végén, midőn a **Sennyey** báró család közéletünkben három száz év folyására tekinthet vissza s avval a boldogító érzettel, hogy a nagy idők elerőtlenítő hatása alól a **Sennyey** báró család kivétel volt, mert nem csak felfelé de lefelé is izmosodott, erősödött családfája: igaz benső örömmel csatlakozunk a főuri család gratulánsaihoz és kívánjuk a hü nép nevében is, hogy mint eddig volt, legyen ezentul is mindéig a főuri nemes családon a magyarok istenének bőséges áldása!

— **Személyi hírek.** **Zelenka** Pál ev. püspök Miskolcra, **Matterny** Lajos debreczeni ev. lelkész főesperes társaságában, aug. 30-án S.-A.-Ujhelyben töltött egy délutánt. A püspök és főesperes **Hönsch** Dezső kir. főmérnök egyházi főgondnok igen tisztelt barátunknak voltak szívesen látott vendégei. — **Seyfried** József kuriai bíró a budapest-vidéki törvényszék kintű elnöke, igen tisztelt barátunk, a mult hó 27-én Ujhelyben időzött és **Tomesányi** Márton törvényszéki irodaigazgatónak volt legszivesebben látott vendége. — **Fornszek** Béla, a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék elnöke, szabadságidejét megkezdte és a világiállás megszemlélésére Párisba utazott. — **Hausenblass** esendőrallezredes a kassai esendőrkörület parancsnoka, ebben a minőségében először időzött Ujhelyben a mult héten.

— **Nagylelkű adomány.** **Andrássy** Dénes gróf, a páratlan bőkezűségeről híres főúr, 1000 (= ezer) koronát adományozott a S.-A.-Ujhelyben felállítandó Kossuth-szoborra. Szolgáljon ez a nemes cselekedet buzdításul, hogy mielőbb felállítható legyen vármegyénk legnagyobb szülőltjének emléke!

— **Előléptetés.** A kereskedelemügyi minister **Gnädig** Lipót kir. mérnök t. barátunkat a IX. fizetési osztályban az első fokozatba előléptette. Gratulálunk!

— **Áthelyezés.** Az igazságügyi kir. minister a homonnai kir. jbirói végrehajtói állást áthelyezés útján **Wolf** Sándor felvinczi végrehajtóval töltette be.

— **Kinevezés.** A kassai püspök **Payschli** Ferenc bolyi r. k. káplánt gesztelyi plébánossá nevezte ki.

— **Uj lelkész.** A s.-a.-ujhelyi ev. hitközség egyháztanácsa aug. 30-án tartott ülésén egyakarattal és közlekedéssel nt. **Korbélyi** Géza püspöki volt titkár választotta meg az egyház lelkészévé.

— **A gör. katolikusok búcsúja.** A görög katolikusok aug. hó 28-án ünnepelték Nagy-Boldogasszony napját. Ujhelyben ősi szokás szerint búcsút tartottak e napon, a mikor nagy sokaságban nyüzsgött a g. k. templom körül és a paplak előtt a városi és falusi hívők serege, hogy kivége részét az ajátosságból és ellássa magát bucsufiával, melyet a mézesbábosok, vagy gyümölcs- és dinnyeárusok árultak. **Miklóssy** István g. k. lelkész ez alkalomból vendégszerető házában nagy ebédet adott.

— **Kitüntetett bor-kiállító.** A párisi világiállításon Tokaj-Hegyaljánkról a következő borkiállító nyertek kitüntetést; **aranyérmét**: **Adriányi** Kálmán (Tolesva), **Borsai** Miklós (Mád), **Hammersberg** Jenő (O.-Liszka), **Neuwohner** J. (Mád). — **ezüstérmét**: **Horváth** Endre (S.-A.-Ujhely, 8-ik kitiütetése), **Szabó** Gyula (Tállya),

kiállított »Márta — meghalt!« — A bajtárs igent intett a fejével, Gyurka pedig rávetette magát a »strózsák!-jára és olyan zokogást vitt véghez a szegény, hogy a falak is csodálkozva néztek rá, mert ilyen fájdalom nyilvánítást még ők sem hallottak —

Ki tudja meddig sirt volna az ő Mártája után, ha a szakaszvezető ur magához nem téríti, hogy nagyon szép do'og, ha valaki az elhalt Mártáját siratja, de még sebb dolog az őrség. Oda el kell menni, ha él is — ha nem él is az az édes Márta. El is ment.

Az őrségen a kürtösnek a takarodóig semmi dolga. Gyurka azzal szórakozott, hogy két tenyerébe fogta az arcát s könyveivel áztatta a padot. Mikor kilencet ütött a kaszárnya hivatalos órája — kürtjét kezébe vette s kiállott a placra.

Az őrség legénysége megijedt: »Nini a Gyurka megbolondult.«

Az őrség parancsnoka odakiált: »Hallod-e te, tán befagyott az eszed? Vigyázz, mert ha puszkám a hátadhoz ér, a másvilágon végzed a nótádat? Hallod-e —

Az ügyeletes tiszt is kifutott az ügyeletes szobából s már a jobb tenyerével akarta észre téríteni a megbolondult kürtöst, a kit így biztató: »Ne te zöld béka! Olyan vasat kapsz, hogy ott szagolsz, a hol ősapád alusza sötét álmát! — Te!« —

De hiába volt minden. Gyurkának csakugyan hirtelen befagyott az esze, mert takarodó helyett, csak az hangzott el a kaszárnya udvarán, hogy a szongya:

Wolkenstein Oszwald gr. (B.-Keresztur), — **bronz érmét**: **Kusinka** Antal (Tokaj.) Gratulálunk!

— **Időjárás.** Mintha csak elvágta volna valami mennyei beretvával úgy vége szakadt a földön aug. 27-én az idei kánikulának. A legforróbb nap (d. u. 2-kor 42 C.) ebben a században aznap volt. Másnap már aláhanyatlott a hőmérő, a levegőbe pedig valami nem szeretttük fanyarság vegyült, a mi ellen jól esett védekezni az úberegerrel. Tegnap gyönyörű délelőttel köszöntött be a szeptember. Hanem mert már **br** van a nevében: ember gondolj a nyár mulandóságára, avval egyetemben a magad mulandóságáról se feledkezzél meg és siess teli tüdővel szürsölni magadba az „öszelő” pompás levegőjén még feléd kínálkozó — barátság poharát!

— **A főgimnáziumból.** Az ujhelyi főgimnáziumnak ide áthelyezett, valamint szabadságidejüket Ujhelytől távol élvezett tanárai a mult héten mindnyájan megérkeztek. A teljes tanárkar ft. **Kovács** Endre igazgatótanár elnöklése alatt aug. hó 29-én tartotta első, ugynevezett alakuló gyűlését, melyen a jövő iskolai évre az osztályfőségek a következőképp állapították meg: I. oszt. főnöke **Hajós** Ede, II. o. f. **Pécsi** Ödön dr., III. o. f. **Horváth** Sándor. IV. o. f. **Hám** Sándor dr., V. o. f. **Karsay** János, VI. o. f. **Szalai** Károly, VII. o. f. **Somogyi** István, VIII. o. f. **Hadady** Géza. A pótló-, felvételi-, javító- és magánvizsgálatok aug. 29. 30. és 31-én tartattak meg. A tanulók beiratása tegnapi kezdődött s 4-én végződik, szept. 5-én „Veni Sancte”, utána osztályrendezés. Szept. 6-án megkezdődik a tanítás és tanulás, a mikhez is tanároknak és tanítványoknak mind közönségesen erőt, kitartást, sikert kívánunk!

— **Konviktus.** A piaristák s.-a.-ujhelyi társházakkal kapcsolatban a korigények színvonalán álló konviktust rendeztek be, mely az 1900—1. iskolai évvel egyidőben, vagyis f. hó 5-én nyílik meg. A 12 konviktor befogadására alkalmas, nagyon célszerűen berendezett konviktust személyesen megtekintvén, szívesen ajánljuk mindazoknak a jó módu szülőknek figyelmébe, kik magukat avval akarják föltétlenül megnyugtanni, hogy a szülei háztól kiadott és idegenbe adott fiaik sorsa ugy iskolai siker, mint pedig erköcsi magaviselet dolgában a lehető legjobb kezekre legyen bízva. A konviktorokat, kiknek igen kényelmes tanuló- és alvótermeik vannak a konviktusban, két prefektus (**Szalai** és **Huber** piarista-tanárok) vezetésére s ellenőrzésére bizta a rendház feje, ft. **Horváth** Sándor, ki ezt a konviktust a piaristák budapesti híres konviktusának mintájára rendeztette be és szándékozik tovább fejleszteni, hogy hír és név tekintetében mihamarabb utóérje a piaristáknak városunkban e század elején már virágzó állapotban volt intézetét. A konviktusban az 1900—1. évre még hat növendék számára van hely. Prospektusért, mely a konviktusba való belépés feltételeiről részletesen tájékoztat, a rendház fejéhez, vagy a prefektusokhoz kell fordulni.

— **Halálozások.** Nagy-bessenyői özv. **Bessenyei** Bertalané szül. **Gyorgovits** Gabriella, gyermekei, valamint a nagyszámú rokonság nevében is fájdalommal jelenti a forrón szeretett férj, legjobb apa és apósnak, nagy-bessenyői

Folytatás a II. mellékleten

Gyere értem édes anyám...

Az ügyeletes tiszt kikapta Gyurka kezéből a kürtöt, más kürtöst hivatott, Gyurkára pedig rá-tették a kurta vasat.

A szegény Gyurka hebegni kezdett: »Nem tehetni róla — elfelejtenyi — mindent — elfelejtenyi. — Nagyon fáj — itt a szíve fáj neki. Nem tudni mást fujni — igazán nem tudni...»

»Nem — tudni. No megállj. Majd lesz neked holnap nem tudni. Olyan »szigorított fogság!« lesz a nem tudni miatt, hogy a nevedet is el fogod felejteni. — Kihallgatáshoz holnap. — Értetted!«

Holnap! Meglehet, hogy nagy baja lett volna, ha bevárja. Ámde Gyurka most az egyszer nagyon okos ember volt, mert nem várta be a holnapot. Kihallgatáshoz ment, még pedig szokatlan időben, éjfélután, egy nagy urhoz, a ki az ezredes urnak is parancsol: az Uristenhez. Oda ment. És ott enyhe lehetett az ítélet, mert mikor az őrparancsok meglátogatta, hogy levegye róla a kurta vasat: Gyurka aludt — és mosolygott.

»Ejnye! De urasan végzed — még alszol is mellette. Nem kélsz fel mindjárt? Bizony Isten rajtad felejttem ezeket a mennyország kulcsait!«

De a szegény Gyurka csak nem kelt fel. Nem is fog már ő felkelni soha. Elment. — A lelke elröpült, messze a kaszárnyától. Oda fel, hol a mennynek örökzöld mezején találkozik majd az ő Mártája lelkével...

Beszegődött az ő Mártájához a mennyországba bojtárnak.

Bessenyei Bertalannak hitese ügyvéd, földbirtokos és Zemplén-vármegye bizottsági tagjának Kassán a f. évi augusztus hó 29-én reggeli 1/2 órákor, életének 76. évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványait f. évi augusztus hó 31-én d. u. 5 órákor tették örök nyugalomra Zemplén-vármegyei míglési birtokán, a családi sírboltban, a ref. egyház szertartása szerint. Béke lengjen hamvai felett! — Weisz Sámuel Szerencsen, a f. évi aug. hó 31-én, életének 67-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Ma d. e. 10 órákor temetik az izr. sírkertben. Az elhunytban Keresztessi Lajos, a „Nagy-szálló“-nak Szerencsen és környékén népszerű bérlője, szeretett apósát gyászolja az elhunytban. — Béke lengjen hamvai fölött!

— **Uj fogorvos.** Fried Samu dr., helybeli gyakorló orvos, a vármegyei házban szemben lévő Kálniczky-féle házban fogászati műtermet nyitott.

— **Beiratások az áll. elemi iskolában.** Több oldalról hozzánk intézett kérdézősködésekre tudatjuk, hogy a s.-a.-ujhelyi áll. elemi iskolában a beiratások abban a sorrendben fognak történni, a mint azt lapunk legutóbbi számában közreadtuk, vagyis az I. osztályba: f. hó 4, 5, 6; a II. oszt.-ba: 7, 9 és 10-én; a III. oszt.-ba: 11 és 12-én; a IV, V. és VI. oszt.-ban 13, 14 és 15-én mindig délelőtt 8—12 óráig.

— **Gyász.** Sulyos csapás érte ismét ft. Nagy Károly legyese-bényei ev. ref. lelkész. Nehány éve csak, hogy vejét, t. Osváth Károly ev. ref. lelkészt, ki oly tragikus véget ért (elűtötte a robogó vonat) az örök nyugalom helyére kísérte; most pedig szeretett fia, t. Nagy Béla székelyi (gömör vármegyei) ev. ref. lelkész korai halála szagát felheggedő sebét. Az elhunyt közszeretett lelkész vesebajban szenvedett s ezt operáltatván, Budapestre utazott; de a nagy hőségben tett hosszú ut annyira megviselte, hogy még az operáltatás előtt kiszorult, özvegyet és négy gyermeket hagyva maga után. Augusztus 25-én Budapestre Leleges-Bényére szüleihez hozták kihűlt tetemét s másnap délután 4 órákor nagy részvét mellett temették el. A koszorúkkal megrakott koporsó felett tiszt. Zitás István t.-szadai lelkész, a boldogultnak gyermekkori barátja, mondott meghatározó szép beszédet, mely könyeket facsart a szemekből; a sírkertben t. Sággy István pejei ev. ref. lelkész, mint a gömöri esperesi kerület kiküldötte, bucsuzott el tőle, méltatva áldásos működését egyházában. Legyen áldott emlékezete!

— **Helyreigazítás.** A „Zemplén“ mult számában a varannai járás székhelyén rendezett király-ünnep leírásában, talán a tudósító téves értesüléséből, egy kis hiba csuszott be. Az foglaltatik ugyanis a közleményben, hogy az ünnepi beszédet őfelségére, a távollévő Diószeghy „felkérésére“ Antalóczy kir. járásbíró mondotta. Itt van a tévedés, mert Antalóczy nem Diószeghy „felkérésére“, de Diószeghy „beleegyezésével“ mondotta az ünnepi beszédet. Különben pedig a dolog történeti része ez: A f. évi aug. hó 12-én Antalóczy Antal kir. járásbíró felkereste Diószeghy János h. főszolgabíró és a kettőjük között lévő nagy korekülönségre való hivatkozással és állására való tekintettel is arra kérte a h. főszolgabíró, hogy az ünnepi beszédet a közében ő (t. i. Antalóczy bíró) mondassa. Nem akarván a h. főszolgabíró egy 70 éves köztisztviselőben élő uri ember kivánságát — ha csak nem kénytelen — megtagadni, annál inkább, mert csak tiszteletbeli és helyettesített főszolgabírája a járásnak, a közigazgatásnak ama százados jogáról, hogy ily ünnepes alkalmakkor őfelségét ő köszöntse fel, *kivételesen* lemondott, mit is Antalóczy kir. járásbíró köszönettel tudomásul vett. Midőn pedig a h. főszolgabíró erről az engedékenységről többen úgy nyilatkoztak, hogy a főszolgabírónak ninesen joga lemondani az ily, őt megillető százados jogokról; elhatározta a h. főszolgabíró, hogy a kir. járásbíróknak ünnepi beszédje után nyomban ő is felkösöntőt mond őfelségéért, annál inkább, mert az egész ünnepeket is ő hozta létre. — Augusztus 17-én azonban Kassáról táviratot kapott Diószeghy h. főszolgabíró, hogy azonnal menjen súlyos betegen fekvő nővéréhez, ki Stooz-fürdőben életveszélyesen megbetegedett. Azonnal el is utazott s így történt, hogy tisztvársa, Malonyay Tamás szolgabíró, mint a h. főszolgabíró jelen nem létében a közig. hatóság képviselője, mondott Diószeghy János helyett, az Antalóczy beszédje után azonnal, őfelségére felkösöntőt: — Felkérjük tehát a „Zemplén“ közönségét, hogy lapunk ma egy hetes számának rámutatott közleményében a „felkérésre“ kifejezést a fent eloladottakhoz és az igazsághoz mérten sziveskedjék értelmezni.

— **Színészet.** N.-Mihályba Kiss Pál, az eperjesi és n.-beeskereki színházak igazgatója, holnap vonul be néhány heti színi szezonra.

— **A hadgyakorlatok vármegyénkben.** Gálszécsről írja a mi szorgalmas levelezőnk: Az őszi nagy hadgyakorlatokra való előkészüldés megnyilatkozott már itt is, a mennyiben aug. hó 25-én, szombaton, délben Konja Sándor tábornok vezetése alatt bevonult a 29. gyalogdandár, mely a 65. és 66. gyalogezred, 17. hadosztály-tüzérezred és 10. huszárezred két-két századból áll. A 65. és 66. gyalogezred részben Gálszécsen, részben Gálszécs környékén táborozott, míg a többi (lovas) katonaság a környéken ültött tábor. Hétfőn reggel, Bittner altábornagy jelenlétében, kezdődtek a nagyobb szabású dandárgyakorlatok, melyek közül az első *Gálszécs és Kerepele* között folyt le. Kedden reggel a dandár tovább marsolt *Cselej és Magyar-Izsep* felé, folytatván a hadgyakorlatokat, hogy aztán hadosztályban, majd pedig hadtestben csoportosulva Galiciába menjenek Talán fölőleges is mondanom, hogy az alett a 3 nap alatt, míg a katonák itt voltak, nagyon mozgalmas volt az utca és — azt hiszem — sok kozmás étel találtatott fel. No de azért kibékültünk a sorssal, mert vasárnap és hétfőn alkalmunk nyílt gyönyörködni a két ezred bandájának a játékában is, melyek a mondott napokon d. u. este felé a város két különböző pontján játszottak szebbnél szebb darabokat. Tegnap Gálszécsre még nagyobb számn katonaság érkezett, közöttök már honvédség is.

— **Esküvő** Eperjessy Lajos dr., köz- és váltóügyvéd, Gálszécsen aug. hó 25-én esküdtött örök hűséget Koch Gábor jónévi gálszécsi kereskedő és neje szül. Roncsinszky Mariska kedves, szép és művelt leányának, Jolánnak. A polgári kötet Pékary Géza anyakönyv vezető d. u. 5 órákor végezte a városházán, honnan aztán a díszes nászmenet a ref. templomba vonult, hol az egyházi szertartást Idrányi Barna n.-szalánczi ev. ref. lelkész végezte, ki a fiatal párhoz szép beszédet intézett. Esküvő után az örömszülők házában reggelig tartó dús lakoma és vigasság volt. A nász családi körben történt és a násznép is a rokonságból került ki. r. l.

— **Tanítóválasztás.** Fábán István abarai ev. ref. tanítót a szinyér-váraljai ev. ref. iskolához rendes tanítótá választották meg, ekként az abarai megüresedett tanítói állásra pályázat hirdettetett.

— **A bünös postaszolga sorsa.** Néhány hónap előtt történt, hogy az ujhelyi postahivatalban kétezer koronát tartalmazó egy pénzeslevél *Szilágyi* altiszt asztaláról eltűnt, helyesebben valaki ellopta. A méltó feltűnést keltő eset annak idején lapunkban részletesen közöltük s megirtuk, hogy a rendőrség, súlyos gyanuokok alapján, Mozsár János postaszolgát vádolta a lopás elkövetésével, ki ellen ugyanakkor váltóhamisításért is megindították a büntető eljárást s ezért letartóztatták és a vizsgáló-bírószághoz kísértették, a hol Mozsárt vizsgálati fogságba helyezték és a vizsgálatot ellene lefolytatták. A törvényesék ebben az ügyben a mult heten tartotta meg a főtárgyalást, melyen Mozsárt a 2000 koronás pénzeslevél ellopásának vádjá alól, bizonyítékok elégtelensége és vádolt tagadása miatt, felmentették ugyan, ellenben a váltóhamisítás reabizonyult s ezért 8 hónapi fogságra ítélték.

— **Baleset.** Markovics János 48 éves fiúmei származású napszámost aug. hó 28-án, az ujhelyi határban az úgynevezett „Fajkó“-tanyán súlyos baleset érte. A mikor ugyanis az életet a cséplőgép dobja rákta, a gép kezét, a melylyel kellett volna mélyebbre nyult, bekapta úgy, hogy három ujját elvesztette. Ez idén az ilyen fajta sérülések feltűnően gyakoriak, a mit a könnyelmű, szakértelem nélkül való kezelésnek kell tulajdonítanak. Az ujhelyi közkórház egyik szobája úgyszólván a gőzeséplőgépeknél sérült egyénekkel van tele. A rendőrség ebben az esetben is megindította a nyomozást.

— **Tűz.** Tokajból írja alkalmi tudósítónk aug. 27-iki kelettel: Mára viradó éjjel Tokajban kigyulladt a piacon lévő „Tisza-ház“-ak középsője. Három ház állott lángokban, mind a három emeletes; ekkor *Geőcze* István m. kir. honvéd százados a pad szelelőjén át a szomszéd emeletes ház tetejére ment, s míg a lángok feléje esapkódtak, emberfeletti erővel, halált megvető bátorsággal leverte a zsindelet a tűz szomszéd-ságában s így ő egy maga lokalizálta a tüzet; példáját követte *Berczik* keményseprő és segített neki a nagy gyorsaságot és ügyességet igénylő munkában. E derék százados, a ki tisztán nemes szíve sugallattát követte, hogy jót tegyen, megérdemelje, hogy felsőbb helyről is elismerésben részesüljön bátor tettéért. (Eljen!)

— **Sziklaomlás.** Az Órmező és Homonna közt fekvő vasutszakasz mentén fekvő *Barkó*-hegyről aug. hó 28-án egy óriási sziklatuskó gurult alá. A szikla a hegy tövében legelt 2 ökröt megölte s magát a vasuti töltést is annyira megrongálta, hogy az épp akkor oda érkezett m.-laborezi vonat nem folytathatta tovább útját.

— **Hangverseny, táncmulatság.** Varrannó és környéke fiatalsága aug. 26-án a kisdudóvó termében s annak javára táncmulatsággal összekötött hangversenyt rendezett, mely minden tekintetben igen sikerültnek mondható. Farkas Andor, Olchváry Ernő és Aladár meg Dezső a „Tavaszbredése“ című vonós négyest adták elő, melynek kedves összhangja s preciz kivitele mindenkit meglepett. Rónay Odön gyönyörű férfias baritonján magyar népdalt énekelt, Farkas Dezső a „Visszavárlak“ című rapszodiát szavalta a kifejezés teljes érvényesítésével, Olchváry Ernő gordonkán „Magyar egyveleg“-et játszott a technika és kellem teljes feltűntetésével, mit is ugy csak ő képes. Játéka elbűvölte a közönséget. Mesteri játékát Olchváry Aladár kísérte hegedűn. Azután „Petőfi a Hortobágyon“ című melodramát szavalta el Farkas Andor, Verner Emmuska zongora-, Olchváry Ernő hegedű- és Stépán cimbalom kíséretével. Szavalása oly kifejezésteli volt, hogy a hallgatóság egészen maga elé képzelhette koszos nagy költőnkét. Ezután Udvardi Viktor, Madarász János, Földes Albert, Füzesséry Pál és Zselvay Bogdán eldalolták a „Sárga csikó“-t meg a „Kápolná“-t férfi négyes karra, a mit a közönség nagy tetszéssel fogadott. Záradékol ismét Olchváry Ernő, a hegedűvirtuoz játszott, Olchváry Aladár és Farkas Dezső kísérete mellett, előadván a „Boka kesergője“-t oly szívhez szóló lágy hangon, hogy a publikum elhallgatta volna reggelig. Végül még Stépán A. bemutatta cimbalmon kifogástalan technikáját. Játszott vagy három magyar dalt a speciális magyar hangszeren. Az egybegyűlt kicsi, de elegáns publikum tapsolt és lelkesült, s a ritka élvezetért valóban nem egy hamar feleli az aug. 26-iki estét! Utána tánc volt az animó ritka megnyilatkozásával, s el-tartott volna jó sokáig, ha a reghajnal nem köszönt be oly jókor a kisdudóvó ablakain. A táncoló hölgykoszoru a következőkből állott: Mauks Juliska, Fűzy Pepike, Füzesséry Erzsike, Marikovszky S. Sztankó nővérek, Píkna Vilma, Simkovics Emma, Verner Emma, Zselvay Ida, Malonyay Tamásné, Friedman Vilmosné dr.-né, Földes Albertné, Kasztriner Miklósné stb. Az est jövedelme a jótékony cél javára 146 kor. és 40 fillér volt, minek átvételét Pereszlenyi István kisdudóvó-felügyelő a legnagyobb köszönettel nyugtatta. r. l.

— **Magyar pezsgő a párisi kiállítás-son.** A párisi kiállítás zsürije már kihirdette a bírálatok eredményét. A magyar pezsgők előkelő helyet foglalnak el a jutalmak rangsorozatában, a mi annál is feltűnőbb, mint hogy a tulajdonos franciákból összeállított zsüri éppen nem volt azon, hogy pezsgőborainkat elnéző, vagy enyhe megítélés által könnyű diadalhoz juttassa. A legnagyobb kitüntetést, melylyel magyar pezsgő díjazva lett, Belatini *Braun* Artur velencei (Fejérm.) pezsgőgyáros kapta „Domino sec“ pezsgőjéért, mely az aranyéremmel lett jutalmazva. Ez az eredmény egyrészt a — saját iparában érdekelt — francia zsüri-nek tárgyilagossága és szigorú részrehajlatlansága mellett bizonyít, másrészt épp oly fényesen igazolja hazai iparunk fejlődésében azt, hogy a pezsgőgyártás terén is megálljuk a próbát s nincs szükségünk arra, hogy a külföld előtt is kitűnőnek elismert pezsgőboraink helyett drága francia pezsgőt fogyasztsunk.

— **Eladó rét.** A sátoralja-ujhelyi alsó határban, mint egy 9 katasztrális hold terjedelmű rét van eladó. Venni szándékozik az ár tekintetében értekezhetnek a sátoralja-ujhelyi 2336. számú tjkvi tulajdonosokkal.

Foulard-selyem-ruha 8 frt 40 krtól

feljebb — 14 méter! póstabér és vámmentesen szállítva! mintákat pedig postafordultával küldenek: valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 kr. méterenként. **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) selyemgyárai Zürichben. — Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. — 2.

Irodalom.

Az „**Adalékok Zemplén-vármegye Történetéhez**“ c. havi folyóiratunknak 1900. évi, egy-szersmind a VI. évfolyamnak szeptemberi füzetét a következő tartalommal jelent meg: 1. Árpád-kori sírleletek Zemplén-vármegyében. (2. folyt.). Irta: *Dókus Gyula*. — 2. Levél a szerkesztő-höz. (Adatok Árpád-kori földrajzunkhoz.) Irta: *Wiczmány Ödön*. — 3. Zemplén-vármegye történelmi földrajza (XXVI. közl.) Irta: *Dongó Gy. Géza*. — 4. Zemplén-vármegye politikai és helyrajzi ösmertetése. (57. folyt.) Latinból: *Dongó Gy. Géza*. — 5. Történeti jegyzetek Zemplén-vármegyéről. (57. folyt.) Latinból: *Dongó Gy. Géza*. — 6. Babotsay Izsák, Terezal város notáriusának naplója. (8. folyt.) Közli: *Hubay Kálmán*. —

7. Szirmay András naplója. (51. folyt.) Közli: Karsa Ferenc. — 8. Adatok a sárospataki ref. kollegium történetéhez. (IV.) Közli: *Lojda József*. — 9. **Levelesláda**: Az 1831-iki parasztlázadás Zemplénben. (Vége.) Közli: *Kussinszky Arnold dr.* — 10. Adatok Szirmay Antal, a történetíró, család-történetéhez. Közli: *Dongó Gy. Géza*. — 11. **Irodalom**: Árpád-kori pergamenek. Irta: *Fischer Armin*. — 12. „Szabolcs-vármegye.” (Könyvismertetés.) Irta: —. — 13. „Caraffa.” (Könyvismertetés.) Irta: —. — 14. Esterházy, mint királyjelölt. — 15. „Fláviusz József.” (*Isztóczy Győző dr.* könyve.) — 16. „A Zemplén 1901. évi képes naptára.” — 17. **Tárca**: Ukon-pohár, Tudomány-pohár. Irta: *Szilágyi Károly*. — 18. Zemplén a forradalom után. (*Vadnay György* egykori naplójából 2. folyt.). Közli: *Dongó Gy. Géza*. — 10. A szerkesztő postája. — 20. Felhívás előfizetésre. — — — A havonként 2—2 iven megjelenő „Adalékok” előfizetése egész évre (12 füzetre) csak 4 korona 80 fillér. — *Melegen ajánljuk mindenkinek, a kit vármegyénk viszontagságos története érdekelt; főképp pedig ajánljuk a vármegyebeli községek figyelmébe, már csak azért is, mert ebben az évfolyamunkban folytatódik közseégeinknek külön-külön történeti és helyrajzi ösmertetése. — Az előző évfolyamokhoz díszes könyvtáblákkal folyton szolgálhatunk.*

Esterházy, mint király-jelölt.

A mikor nagy Napoleon Ausztria ellen viselt háborút, kiáltványt boesátt ki, melyben arra hívta föl a magyarokat, hogy rázzák le az osztrák igit, sőt néhány diadalmas csata után egész komolyan foglalkozott az önálló független magyar királyság fölállításával.

Szokásától eltérően nem saját emberei közül ültetett volna valakit a magyar trónra, hanem fölajánlotta a koronát Esterházy hercegnek, a ki azt azonban nem fogadta el s a nemzetben sem kellett visszhangot a fölkelésre hívó kiáltvány. A háború Ausztriával s mondhatjuk, egész Európával folyt tovább.

Ezt a korszakot tárgyalja most az a nagy szabású díszmű, melynek gyönyörűen illusztrál-IV. és V. füzeté már megjelent.

Az egész történelmi munka címe: *Magyarország a XIX. században*, írásban és képekben. Szerkesztője és kiadója *Pálffy Ferenc*, budapesti ügyvéd, a ki óriási munkát végzett az adatok gyűjtése, az anyag megválogatása és a szép illusztrációk megszerzésével.

Valóban díszművet kap az előfizető, a ki füzetekenként összegyűjti s így alig érezhető pénzüsszeggel szerzi meg, mert a havonként megjelenő füzetek ára egy korona.

Az egész világ történelmét öleli föl a munka, visszapillantást vetve az ó-kortól kezdve minden jelentősebb eseményre s ezzel egyközűen tárgyalva a XIX. század történelmét érdekes, vonzó, tárgyilagos előadásban.

Hogy némi fogalmat adjunk az érdeklődőknek, fölemlítjük, hogy az utolsó füzet 45 színben nyomott illusztráción kívül *XIII. Leó* pápát adja műmellékletül.

A díszes mű iránt érdeklődők forduljanak *Pálffy Ferenc* címére: Budapest, VII., Erzsébet-körút 29.

A népvándorlás kora.

Irta: *Borovszky Samu dr.* A „Nagy Képes Világtörténet” IV. kötete. — Franklin-Révai. 1900. Ára diszkötésben 16 kor.

A népvándorlás korát fedő homály még mindig nincs egészen felderítve. Pedig nagyon fontos ez a kor, fontosabb, mint általán gondolni szokták. Egyenes szál köti a „renaissance”-hoz, mindahhoz, a mi becses és hasznos volt a XV. század e nagy újjáéledésében. Az ó-kor nagysága ott volt tetőpontján a római császárság koronája alatt; a középkor betetőzése a rónészánsz, vagyis a hit, a tudományok, a művészetek feljúlása a pápai tiára körül. Ez a tiára tulajdonképp a római császári koronából készült. Ami átfurmálta: az egy pár száz esztendő, a népvándorlás kora.

Róma régi nagysága elkopott; társadalmi forradalom nem dönthette össze, mert más kor mányormát képzeln sem lehetett, mint a császárságot. Megdöntötte hát egy vallásos ébredés A nem e földről való ország megtörte a csupán e földön való. A széthulló ország részeire bomlott, s e töredékek külön, önálló életet kezdtek.

A népek megszabadultak Róma egyenlősítő erejétől, mely mindent rómaiává tett. Tény az hogy a Rómától meg nem hódított s hosszabbban el nem foglalt országokra ma kiválóbb szerep vár, mint a meghódítottakra. Mert a meghódítottakba Róma a maga vért öntötte át, a tetsédt, beteg, öreg vért. Azok a nézetek, a melyek megszabadulhattak tőle, fiatalon, saját ifju erejükből mese-gyorsan fejlődtek. S ezt a megszabadulást, ezt a kifejledést a népvándorlás korának köszönhetjük. Ez alatt az idő alatt fejlett ki a nézetek egyenlősége; ez a kor kezdte meg azt a fejlődést, melynek folytatban a népek nemzetekké lettek, kivívták nemzeti egyenlőségüket E korban vált lehetővé az, hogy Gallia provenciából idők folytán Franciaország legyen, Germánia provinciából pedig Németország.

De nemcsak szétszakadás történt e szerencsés korban. Támadt valami, a mi a nemzeteket a koronákat egymáshoz fűzte: a hármaskorona. Ettől a hatalomtól azért nincs mit félniök a nemzeteknek. Más az, mint a régi császárság volt. Földi dolgokban nincs hatalma, csak az egyháziakban. Összetartani jó, nemzetiségeket el nem nyomhat. Összekapcsoló ereje van, összeolvasztó nincsen. Sőt meglevő világi hatalmát egyenesen ellensúlyozza egy új császárság: a német-római. Ez a császárság nem oly félelmes többé, mint a régi, hiszen nemzeti. S a nemzeti szellem szabadsága révén szabadul fel aztán a tudomány a művészet, s végül a hit is, és így születik meg a rónészánsz és a reformáció; amaz minden nemzetnek meghozza a maga művészetét, emez az északi fajoknak meghozza a magokhoz való vállást. Ha a nemzeti egyéniség ki nem fejlődik, nkkor ki tudja, meddig marad meg mindenütt a régi római forma? Vajon megvolnának-e ma e nélkül a köcsipkéből épült német dómok, az egy-szerre klasszikus és modern rónészánsz-paloták, a Rafael szép szentképei? Az életnek e kifejledését, sokoldalúságát köszönjük a népvándorlás nemzetfejlesztő áradatának.

Erről a szép és érdekes, mesés és komoly, homályos és fényes korszakról szóló jeles művel ajándékozta meg a magyar közönséget *Borovszky Samu dr.*, a jónövű történetész és kiváló stíliszta, kit a népvándorlás korára vonatkozó régebbi buvárlataiért a magyar tudományos Akadémia is tagjai sorába választott. Most nemcsak tudományának, hanem művészi érzékének is jelét adta, mikor e komoly, tudós munkát oly szépen írta meg, hogy olvasása valóban élvezet.

A jeles új munka attekinthetően és eredeti felosztásban adja e kor népeinek történetét, különös súlyt helyezvén a hazánk földjén megfordult nemzetekre, ilyenek kiváltképp az itt letelepedett rómaiak, hunnok, avarok és szlávok.

A terjedelmes kötet végén világhírű orientalistánk, *Goldziher Ignác*, foglalja össze egy jeles kis essay-ban a mely kísérelt az Izsalm alaptanait és történetét foglalja magában.

A nagybecsű könyv terjedeleme is, az illusztrációk számára is fölülmulja a Nagy Képes Világtörténet eddig mejelent kötetek. A szövegek-kepeken kívül vagy 100 nagy külön melléklet szaporítja a roppant gazdag illusztráció-tartalmat, s azonfelül tizenkét gyönyörű színes kép, melyek a legnevezetesebb mecsetek, bizánci mozaikok, kódexek és miniatürök legszebbjeit mutatják be hü képbén.

A képeknél is különösen meg kell említenünk az erős magyar szempontot. Sok magyar tárgy, magyar vonatkozású kép van itt összehalmozva, a mi igen nehéz munka lehetett, hisz alig vannak e korból emlékeink s a mi van, nagyon szét van szórva. Itt pedig együtt találják római és népvándorláskori emlékeinket, a szép csavaros fibulákat, kettőt színes, remek képbén; a Lehel kúrtjét és a pécsi ó-keresztény sirkamra falfestményét.

A kötet a „Nagy Képes Világtörténet IV. kötete.

Az egész munka 12 kötetre van tervezve, így a most mejelent kötettel egyharmada már a közönség kezében van.

A nagy munkát megrendelhetni a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Intézet Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) ugyszintén *Lóvy Adolf s.-a* -ujhelyi könyvesboltjában, részletfizetésre is.

Egy kötet ára diszkötésben 16 kor.

Ember János, Budapest fő- és székváros kir. s. tanfelügyelője a „*Néptanítók Zsebnaptára*” szerkesztésével, melyben évről évre a legszükségesebb és leghasznosabb tudnivalókat adja közre a tanítóság számára, nagy szolgálatot tesz a tanító karnak. Most jelent meg az 1901-ik évre az a szaknaptár, mely már nélkülözhetetlen zsebkönyve lett a tanítóságnak, a melyet évről évre az iskolai óvad kezdetén vár. A „*Néptanítók Zsebnaptára*” az 1901-ik évre már mejelent valóban bámulatos, hogy a kiadó 1 koronányi esekéért összegért, milyen ügyesen, csinosan tudja előállítani ezt a könyvet. Elterjedtsége különben óriási és alig van tanító és tanító, ki meg ne szereznö e zsebnaptárt. Mejelent Lévai Mór kiadóhivatalában Ungvárt, a honnan mindig ügyes dolog kerülnek a könyvpiacra.

A „*Vasárnapi Ujság*”, augusztus 19-iki száma 28 képe jelent meg, melyeknek nagy része a királyra vonatkozik, a 70-ik születésnapja alkalmából adott közleményekhez. Első ezek közt a király legújabb arcképe, *László Fülöpnek* a párisi kiállításon levő festménye után; továbbá a királynak több kevesse ismert arcképe gyermek- és ifju korából, s az újabb évekből is több; jelenetes képek a király gyermekeségétől a koronázásig, s Szegeden a nagy árvízkor tett látogatásáig egésztik ki s teszik teljessé e közleményeket E szám tovább hat képet közöl az Esztergomban aug. 15-én lefolyt ünnepekről, s az elhunyt *Steiner püspök*, s *Papp Dániel* most elhunyt író arcképeit, mely utóbbihoz *Endrődi Sándor* írt nekrológot. — A „*Vasárnapi Ujság*” augusztus 26-iki száma 18 képpel jelent meg, melyek közül „A magyar nők által Erzsébet királynénak emelt emlék az uralkodó család sirböltjében” tünik ki, szövege: *Polgár Gézáról*; továbbá „Az esztergomi ünnepekről” (*Vaszary Kolos* hercegprímás arcképevel és *Goró Lajos* rajzával; *Frigyes főherceg* és a miniszterek távozása a székesegyházból); A *Vasárnapi Ujság* előfizetése negyedévre négy kor., a *Politikai Ujdonságok*”-kal és „*Világkrónika*”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „*Képes Néplap*”, legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 80 fillér.

Egyesületi élet.

A Zemplén-vármegyei gazdasági egyesület igazgató-választmánya *Andrássy Sándor* gróf e. elnök előlülése mellett tegnap d. e. élénk érdeklődés mellett igazgató-választmányi ülést tartott a t. vármegye székházának kis termében. — Olvastatott a *Darányi Ignác dr.* földmivelésügyi m. kir. minister ur levele, melyben megköszöni az egyesület bizalmi nyilatkozatát abból az alkalomból, hogy a ministert a „*Pester Lloyd*” napi lap oly méltatlanul megtámadta. — Az állatorvosi közszolgálat államosítása tárgyában hozott 1900. évi XVII. t.-c. 7. §. értelmében elhatározta az e. igazgató-választmánya, hogy minden járás székhelyére, kivéve *Gál-szécs* helyett *Tőke-Terebesre* és a *Bodrogközön Páczin* községbe, még egy járási m. kir. állatorvost és a sárospataki községi állatorvosnak az állami szolgálatába leendő átvételét fogja kérelmezni a törvényhatóság útján a földmivelésügyi kormánytól. — Az állategészségügyi főfelügyelő javaslatára elhatározta az igazgató-választmány, hogy a a vármegyében uralkodó lépfene miatt a *tőke-terebesi szarvasmarha* és *lődjazást*, valamint a *szinni szarvasmarha* díjazást ez évben nem tartja meg.

Meghívó. *Andrássy Sándor* gróf, mint a zemplén vármegyei gazdasági egyesület elnöke, f. évi aug. 25-iki kelettel a következő meghívót küldette szét: Van szerencsém a folyó-évi szeptember hó 6-án délelőtt 9 órakor S.-A.-Ujhelybe a vármegyeháza kis termébe az amerikai kivándorlász ügyében tartandó értekezletre teljes tisztelettel meghívni.

Nyilvános nyugtató.

A Varannó és környékének főiskolai hallgatósága részéről rendezett hangverseny jövedelméből 59 (ötvenkilenc) koronát adományoztak a *Kossuth-szoborra*. Fogadják ugy a rendező urak, mint az adakozó közönség a szoborbizottság nevében hálás köszönetünket.

S.-A.-Ujhely, 1900. aug. 31.

Widder Gyula,
pénztáros.

Hornyay Béla dr.
elnök.

Nyilvános számadás.

Az 1900. aug. 26-án Varannón a kisedővő javára rendezett hangverseny alkalmával a jötekönyvekre felülfizettek: 20 kor. *Vladár Emil*. — 18 kor. *Diószeghy János*. — 10 kor. *Malonyay Tamás*. — 8 kor. *Csöke József dr.* — 6 kor. *Rónay Ernő*. — 5—5 kor. *Mauks Árpád*, *Verner Gyula*. — 4—4 kor. *Kornfeld Mór*, *Steiner József*, *Mandel Rudolf*. — 2—2 kor. *Gaál Sándor*, *Friedman Vilmos dr.* *Rosenblüth S.* *Földes Albert*, *Lampel Nándor*, *Malonyay Róza*, *Pikna Pál*, *Bodor Fábör*, *Dobos J.* — 1—1 kor. *Ureczky Béla*, *Strasser Antal*, *Takács István*, *Zselvay Bogdán*, *Kasztriner Mór dr.*, *Oséri Hermán*, *Zékány József*, *Heumann Károly* és *Holló Zoltán*.

A nemeslelkű felülfizetők fogadják ez uton is a rendezőség forró köszönetét.

Kelt Varannón, 1900. aug. 27.

A rendezőség nevében:

Mauks Árpád.

Farkas Andor.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— A rovatért felelős: A szerkesztő-bizottság. —

Minden kézirat *Beregszászy István*, szerk. biz. elnökhöz küldendő S.-A.-Ujhelybe.

Herbárt Frigyes János.

(Verődi Károly után.)

A kiváló pedagógus 1776. május 4-én született Oldenburgban. Gyengélkedő egészsége következtében magán oktatásban részesült, korán megismerkedett *Wolf* bölcséleti rendszerével és emlékező tehetsége oly kitünő volt, hogy képes volt a templomban hallott predikációkat majdnem szórál-szóra utána mondani. A gimnáziumot szülővárosában végezte el, mélyreható tudványa, szorgalma és példás magaviselete az intézet legjelesebbjévé tette. Herbárt tanulmányai végett 1794-ben édes anyjával *Jenába* ment, hogy az ottani egyetemen a jogi pályára készüljön. Először az embertani előadásokat hallgatta, majd *Kant* bölcsészeteivel ismerkedett meg, míg végre *Fichte* tanait hallgatta. Ez utábbi, ki lángoló szeretettel karolta fel *Kantot*, *Herbárttal*, a szépreményű tanulóval szivesen társalgott. Tanulmányai közepette azonban annyira elmélyedt, lelke oly sok egymástól különböző véleményt ölt fel, hogy a helyesnek megállapításához eljutni kívánván a legnagyobb igazgatottságba esett.

Miután kételyeiből kibontakozni képes nem volt, miután Kant, Schelling és Fichte tanainak alaposságában már réges-régen kételkedett, de buvárlatai az igazságra nem vezették: öngyilkossági szándékkal tépelődött. Az 1796 ik nyár egyik reggelén az oly sokszor megénekelt Saale partjai mentében töprenkedett, sötét gondolatokkal küzdve. „Hasztalan fogadta őt reggeli köszöntőjével a kedves vidám természet; hasztalan mosolyának előtte a zöldelő rétek, . . . ő ott ült a magas sziklabérc tetején és a mélységbe tekinté. Csak két lépés, csak két lépés választ el a mélység örvényétől. A Saale oly sötét, mint az én lelkem, vidám napsugár nem az én részem. Mire való keblemben az emberiség tiszta képe?

Ejjeli sötétségbe burkoltan, ismeretlenül állok itt! Ha nem képes a benső igazság napja e sötét égen áthatni és lelkemet fényével bevilágítani; akkor zuzódjék össze testem e sziklán, e folyó ragadja el magával a töprenkedést szülő kérdéseket, a nyomasztó kételyeket s vigye mindezt el a feledés tengerébe, az örök álomba. Igen — így gondolá magában, úgy lesz, árnyékom, te itt maradsz, hogy hirt adjál életem szomorú végétől. Mondd el barátainak, szerettemnek végsőhajomat; zokogva mondd el buszusavamat, utolsó kívánatomat; mondd el mit érzék e végzeteljes pillanatban. A kísértet rideg szava fog belőled szólni, a fájdalom rémületes hangján fogsz beszélni, de ők édes örömet fognak óvó szavaidra hallgatni, hogy a megfoghatatlant megfoghatóvá tenni ne akarják, járatlan utakon ne haladjanak; maradjanak az ismert járt ösvényen és ekkor gyermekded hangulatban örvendeni fognak az életnek. Oh szerettem, édes szülőim, rokonaim, barátim! Oh, ha ti tudnátok . . . ha ismernétek küzdélmimet! . . . És e sötét gondolatok továbbtovább kísérik, míg árnyéka virágzó rózsák felett megpihen. A melancholikus Herbart feljutott a magaslatra s ime a természet szépsége megragadja, a napfénye világosságot önt sötét lelkében . . . a remény deregü mosolyog felette s ő ünnepelesen megigéri, hogy így fog tehát mindenkor magasabbra és magasabbra haladni, lelke egész hevével ernyedetlenül küzdeni, míg a sir önkényt megnyilik előtte.

Fogadalmát megtartá Élte célját, a melyet önmagának szabad akaratával tűzött ki, sok és rendkívüli erőfeszítést igénylő küzdelem után elérte. Eltét a tudományak, az igazságnak szentelte. Herbartnak egyik legszebb jellemvonás volt, hogy szerette az igazságot és megveté a hamisságot.

Pedagógiai tevékenysége 1797. vett kezdetét. (Folyt. köv.)

Tanügyi apróságok.

Tanfelügyelőségi iroda áthelyezése.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy a kir. tanfelügyelőségi iroda folyó évi szeptember hó 1-től a városházzal szemben, a vármegyei tisztí főorvosi volt lakásba tétetett át. Sátoralja-Ujhelyben, 1900. szept. 1. Beregszászy István, zemplén-vármegyei tanfelügyelői hivatal önálló vezetésével megbízott kir. s. tanfelügyelő.

A s.-a.-ujhelyi keresk. tanulók iskolájában az 1900—1901. iskolaévre a beiratás szept. hó 3-ától 10-ig tart. A beiratások az izr. anyahitközség földszinti tantermében naponta 4—5 óráig eszközöltnék. Felkéretnek a t. kereskedő urak, miszerint tanulóikat a kitűzött időben beiratásra szorítsák. A tanítás szept. 10-én veszi kezdetét, az eddig be nem iratkozott tanulók mint mulasztók, az iparhatóságnak bejelentetnek.

S.-A.-Ujhely, 1900. szept. 2-án.

Schneider Jakab,
iskolai igazgató.

A m. kir. állami felső ipariskolában (Budapest, VIII. Népszínház-utca 8. sz.) az I. ső évfolyamra a beiratások tegnap kezdődtek s folyó hó 6-ik napjáig tartanak.

Egy francia pedagógus a mi kiállításunkról. Az az üdvös kezdés, hogy Magyar ország mint önálló, független állam jelenjen meg a párisi nemzetközi kiállításon, hasznos gyümölcseit immár kezdi meghozni: a művelt külföld, különösen a franciák figyelmét ránk, gazdasági és művelődési előhaladásunkra terelte. A franciákat közoktatási kiállításunk úgy látszik meglepte s kezdenek bennünket kulturál-lamnak néani. Egy kiváló francia pedagógus, Comte Felix, a franciaorsz. közoktatási tanács tagja cikket irt az Union Pédagogique-ba a magyar közoktatási kiállításról, a melyben rokonszenvesen és helyes adatok alapján ismer-teti a népoktatási viszonyokat Magyarországon s dicsérelőleg szól az elemi népiskolák kiállításáról.

A szerkesztő biz. postája.

Szívesen kérjük T. kartársainkat, hogy az új tanév beálltával dolgozatukkal rovatunkat minél gyakrabban ke-ressék fel.

CSARNOK.

Búcsuzás.

Alig jöttem s már elmegyek,
Es itt hagyjak benneteket
Abrándimnak tanyái;
Te kis patak a kert alatt,
Susogó akáca-galyjak —
Hogy nekünk el kell válni!

Fáj ugy-e nektek is nagyon,
Hogy körötöket elhagyom,
Hisz' ti szerettek engem,
Hisz' ti tudjátok csak: mi bánt,
E bohó szív mennyit kiállt
Már rövid életemben.

Csak ti tudjátok nagy bajom,
Csak ti, meg egy zsidó asszony,
— Ki nem tud egyebet sem —
S engem is csak arra tanít,
Hogy legnagyobb kincsünk a hit,

Szegény zsidóné, jó anyám,
S te aranyos kicsiny tanyám:
Abrándimnak tanyái,
Te kis patak, a kert alatt,
Susogó akáca-galyjak —
Hogy nekünk el kell válni! . . .

(To'csva.)

Farkas Alajos.

Közgazdaság.

Küzdelem a tüdővész terjedése ellen.

Budapest, augusztus 20.

A „Hivatalos Közlöny“ legutóbbi számában közölte a vallás- és közoktatásügyi minis-ter 94,366,999. számú rendeletét, melyben a „Hygieia“ pormentesítő vállalat Dustless nevű porölő anyagát az ország összes iskoláinak használatra ajánlotta.

Örömmel és hálával veszik tudomásul a hazai tanárok és tanítók a minis-ter ezen leg-újabb üdvös intézkedését, nemkülönben a tanuló ifjúság és a gyermekek egészségét feltő szülők.

A fővárosi és vidéki tudós orvosok tanácskozásein, kongresszusain a szaktudósok is el-szorult szívvel konstatálják, hogy a statisztika által jelzett a tüdővész terjedését mutató számok folyton emelkednek.

Nehéz és bizonyára még hosszú ideig tartó küzdelem indult meg a veszedelem meggátlására és hála kormányunk bölcsességének, hála tudó-saink buzgalmanak, a főváros és a magyar közönség áldozatkészségének, a sajtónak, mint a kik a veszély nagyságát felismerve, lehetővé tették a tüdőbajosok szanatóriumának létesítését.

Rövid időn belül tehát segítve lesz a be-tegen, a ki visszakerül családjához, a munka-asztalhoz, az új boldogság révébe, hogy ismét hasznos tagja lehessen annak a társadalomnak, a melynek mindent köszönhet.

Amde az egészséges ember is könnyen megkapja a bajt a műhelyben, raktárban, bolt-ban, irodában, hivatalban, iskolában, hol a porral telt levegőt egyformán szívjuk magunkba, s a porral együtt azt a sok millió veszedelmes csirát, a mely az ember testében találja meg a szaporodás legbiztosabb és talán egyedüli talaját.

A vallás- és közoktatásügyi minis-ter előtű másfél esztendővel próbákat eszközöltetett az amerikai porölővel tudós tanárok által isko-lákban s az egyetemen, és mikor hosszas kísér-letezések után az államvasutak, az államrendőr-ség, a fővárosi, valamint országos bakterológiai intézet s az országos közegészségügyi tanács ajánló véleményét mondott ezen anyagról, az or-szág összes iskoláinak használatra ajánlotta s ezzel megnyitotta az utat a por ellen való vé-dekezés egyedüli lehetőségének.

Ha a kormány a hivatalokban s a közle-kedési eszközökben ezt az eljárást kötelezővé tenné, bizonyára pótolhatatlan segítséget nyuj-tana a tüdővészeselek szanatóriumának, mert a mig ezen áldásos intézmény egyik oldalán a már beteg embert ápolja és gyógyítja, addig a por megszüntetése a csira terjedését teszi lehe-tetlenné s ezzel az egészséges embert védi meg. A külföld régen felismerte a pormentesítés mér-hetetlen előnyeit s a hivatalokban, iskolákban, üzletekben, közös járművekben a Dustlessel való pormentesítés több országban van elrendelve. Nincs is tán sehol a föld kerekén annyi tü-dővészeselek ember, mint nálunk Magyarországon. De hiszszük és reméljük, hogy a kezdet nehéz-ségeit leküzdöttük s ezen intézkedés áldásthozó eredménye el nem marad.

Városi és községi ügyek.

* **Képviselési ülés.** Polgármesterünk szept-tember hó 5-ének délután 2 órájára képviselési ülést hívott egybe. Nevezetes és felemlítésre méltó tárgy a főjegyzői állás kérdése, melyet a pol-gármester előterjesztésével úgy kíván megoldatni, hogy az pályázat útján ne töltessek be, hanem Pataky Miklós közigazgatási tanácsos a főjeg-yzésre osztassék be.*

* **Polgári leányiskola.** Polgármesterünk a Nemes Lajos-féle lakást (Kossuth-u. 94. szám) bérelte ki iskola helyiségül és úgy intézkedett, hogy az állami elemi iskola a Nemes-féle la-kásba helyeztetett által, a polgári leányiskola pedig ideiglenesen a Mezősnyé-féle házban (Andrássy-u. 377.) fog megnyitvatni. A kineve-zett anitónők már mind megérkeztek és Kovács Endre igazgató elnöklele alatt augusztus 31-én tantestületi ülést tartottak.

* **Virilisek.** Az 1901-re szóló legtöbb adót fizetők névsorát S.-A.-Ujhely r.-t.-városnál már összeállították s rövid napok múltán a küldött-ség elé kerül, a hol az igényformálók jogukat megóvhatják.

— **Pénztárvizsgálat.** Polgármesterünk szabadságáról haza érkezvén, a f. évi aug. 30-án nyomban pénztárvizsgálatot tartott és a pénz-tárban mindent példás rendben talált.

* **Köztemető.** Minden intézkedés meg-tételvén, hogy a köztemető területén már vége felé járó földmunkát a leggyorsabban befejeztes-senek. A köztemető legkésőbb f. hó 15-én meg-nyitvatik.

* **Állat-felhajtás.** A kereskedelemügyi kir. minis-ter S.-A.-Ujhely városnak a havi állatfelhajtást meg engedvén, polgármesterünk ki-bocsátotta a hirdetőnyit, melyben köztudomásra adja, hogy a havi állatfelhajtásos vásár ez év október hó 1-étől lép életbe. Együttal a szom-széd vármegyékbe is közhírre tétette e napokat. Szóval mindent megtett, hogy ez, a városra oly nagy jelentőséggel bíró kérdés sikerre vezessen.

* **Állami anyakönyvi statisztika.** A sá-toralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1900. aug. 25-től 1900. szept. 1-ig a) házasságot kötött: 3 pár; b) kihirdettetett: 6 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 15 eset-ben; d) elhalálozott: 11 egyén.

Vármegyei Hivatalos Rész

1179/2611. kb. sz.

T. Zemplén-vármegye. közig. bizottságától.

Olvasztatott a nagyméltóságú kereskedelemügyi minis-terium mult évi 49740. szám alatt kelt intézvénye, melyben tudatván, hogy a s.-a. uj-helyi vasuti állomásnak kibővítéséhez szük-séges feldtörületre vonatkozólag a kisajátítási eljárást elrendelte, az eljárás megindítására hívja fel a bizottságot.

Határozat.

Minthogy a szóban forgó ügyben a mult évi 949/3035 kb. számú határozattal elrendelt kisajátítási eljárás alaki hiányok miatt megtart-ható nem volt, tekintettel arra, hogy a s.-a.-uj-helyi vasuti állomás kibővítéséhez szükséges földterület megszerzése céljából a nagyméltóságú kereskedelemügyi minis-terium az 1881. évi XLI. t. c. alapján a kisajátítási eljárást elrendelte, az eljárás foganatosítása céljából az alispán elnök-lete alatt Hönsch Dezső királyi főmérnök, Beregszászy Istvan helyettes királyi tanfelügyelő és Prihoda Etele aljegyzőből álló bizottság ez al-kalommal ujlag kiküldetvén, a tárgyalás határ-napjául folyó évi szeptember hó 15-ének dél-előtti 10 órája S.-A.-Ujhely rendezett tanácsu város tanácstermébe, esetleg a helyszínére ezen-nel kitűzetik; mely helyre és időre az érdekelt felek, id. Meczer Gyula és neje szül. Farkas Mária, azzal hivatnak meg, hogy a bizottság a kisajátítási terv felett elmaradásuk esetén is határozni fog.

A tervezett a törvényben előirt 15 napi közszemlére való kitétele végett S.-A.-Ujhely város polgármesterének az összes iratokkal együtt kiadatik és a kisajátítási eljárás iránti határo-zat a „Zemplén“ hivatalos lapban és a buda-pesti hivatalos közlönyben közzé tétetik.

Miről a m. kir. államvasutak igazgatósága értesítetik.

Kelt Zemplén vármegye közigazgatási bi-zottságának S.-A.-Ujhelyben 1900. évi augusztus hó 13-án tartott ülésében.

Molnár főispán.
mint a közig. biz. elnöke.

* Pataky Miklósnak, ki a nagyközségi szervezet-ben érdemes jegyzői multra tekinthet vissza ellenjelöltje nincs; mert a mult számunkban említett Fodor Jenő, S.-patak főjegyzője, előtűnk személyesen, kijelentette, hogy neki ez idő szerint Patakról elpályázó és főképp Patakyyal szemben pályázó szándéka nincs. Szerk.

Hivatalos hirdmény.

Tudomásomra jutott, hogy azon vadászok közül, kiknek S.-A.-Ujhely város területéhez tartozó alsó határra vadászati engedélyt adtam, többen a szőlők között is vadásznak.

Minthogy pedig a város képviselőtestülete a vadászterületekből a szőlőket s azokhoz tartozó párlagokat kivonta, s azokon a vadászatot — tekintve, hogy a vadászat által kiszámíthatatlan kár okoztatik — meg nem engedte:

Midőn ezeket közhírré teszem, ezzel kapcsolatosan értesítem az illetőket, hogy ha rendeletet áthágják, ellenük megtorlásul a legszigorúbb eszközöket fogom használni.

S.-A.-Ujhely, 1900. augusztus hó 31-én.

Székely Elek, polgármester.

4177/I. 900. sz. A tokaói járás főszolgabirójától.

Körözüény.

F. hó 22-én a b.-keresztúri országos vásárra történt felhajtás közben Gulyás István baesköi lakos tulajdonát képező egy veres szőrű, kukora szarvu, 7 éves, fejős tehene Szegi-Long községből elszaladt s azóta feltalálható nem volt.

Tisztelettel kérem a társhatóságokat, hogy fentebb leirt tehenet hatóságuk területén nyomoztatni s feltalálás esetén hivatalomat értesíteni sziveskedjenek.

Tokaj, 1900. augusztus 30.

Füzesséry Ödön, főszolgabíró.

301/IV. 900. sz. A gálszécsi j. főszolgabirójától.

Körözüény.

Folyó évi aug. hó 19-én 1 drb. bivaly tehén találtatott Gálszécs községben bitangásban és Reismann Henrik gálszécsi lakos által véteget gondozásba. Igazolt tulajdonosa felhívatik, hogy azon körözüény megjelenésétől számított 11 nap alatt Reismann Henrik gálszécsi lakosnál annál is inkább jelentkezzen, mert ellenesetben a bivaly tehén mint gazdátlan jószág, az 1894. évi XII. t. c. 105. §-a értelmében el fog árvereztetni.

Gálszécs, 1900. év. aug. hó 28-án.

br. Fischer, tb. főszolgabíró.

169. R/900. sz. A n.-mihályi j. főszolgabirójától.

Körözüény.

Laczko Mihály pazdicsi lakos bejelentése szerint f. évi augusztus hó 23-án éjjel 1 drb. 5 éves fehér szőrű és 1 drb. 5 éves szürke szőrű ökre a mezőről elveszett. Ismertető jeleik; a fehérnek tőkaeszkóján egy dió nagyságú kinövé s a szürkének hátsó jobb oldalán bordái kurtábbak.

Ugyancsak f. évi augusztus hó 23-án Sivák András krasznóci lakos kárára 2 drb. fehérszőrű ökre szintén a mezőről elveszett.

Körözüény elrendeltek s feltalálás esetén e hivatalhoz értesítés kéretik.

Nagy-Mihály, 1900. évi aug. hó 24-én.

Somossy, szolgabíró.

2599/I 1900. A szerencsi járás főszolgabirójától.

Körözüény.

Nyakas András tiszaluczi lakos Tisza-Luzon 1900. évi július hó 9-én kiállított 1144 jegyzőkönyvi és 77533 törv. számú; — 4 éves fehér szőrű, fennálló szarvu tehenéről kiállított járlatát elvesztvén, — midőn annak körözüését elrendelem, a járlatot semmisnek nyilvánítom.

Szerencs, 1900. augusztus 30.

Bárczy Gusztáv, szolgabíró.

S.-A.-Ujhely rendőrkapitányi hivatala.

Körözüény.

S.-A.-Ujhely város területén f. hó 26-án egy fehér szőrű, fennálló szarvu tehén bitangásban találtatott. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányi hivatalban jelentkezzen.

S.-A.-Ujhely, 1900. augusztus 30.

2-2. Schmidt Lajos, rendőrkapitány.

Nyilt-tér. *)**Köszönő nyilatkozat.**

Mindazoknak, kik felejtethetetlen nőm elhunyt alkalmából részvétüknek kifejezését adni szivesek voltak s ezáltal nagy fájdalmamat enyhítették, ezuton mondok hálás köszönetet.

S.-A.-Ujhelyhely, 1900. évi szeptember hó 1-én.

Kocourek Ferenc,
m. k. állategészségügyi felügyelő.

*) Az e rovatban közlöttékért a beküldő felelős.

Nyilatkozat.

Tekintettel arra, hogy nyilatkozatom félreértésen alapult, a „Zemplén” nyilletterében megjelent közleményt ezennel visszavonom s annak közzétételét sajnálom.

Gálszécsen, 1900. aug. 29.

Sarudy Ottó.

Sarudy György,

gymn. tanár.

Ezen nyilatkozat alapján alólítottak, mint Sarudy György és Cseley Lajos megbízottai, a kölesönös félreértések kiderítése után, a felmerült becsületbeli ügyet a lovagiasság szabályai szerint elintéztetnek jelentjük ki.

Mint Sarudy György

Mint Cseley Lajos

megbízottai:

megbízottai:

Horváth Gyula.

Molnár Béla.

Hajdu Ferencz.

Nemes Sándor.

Heti naptár.

Vasárnap,	szeptember 2.	Órangyafok.
Hétfőn,	szeptember 3.	Mansvét.
Kedden,	szeptember 4.	Rozália.
Szerdán,	szeptember 5.	Jusz. Lőrinc.
Csütörtökön,	szeptember 6.	Zakariás.
Pénteken,	szeptember 7.	Regina.
Szombaton	szeptember 8.	Kisasszony n.

A szerkesztő postája.

M. B. Gálszécs. Átküldöttem a kiadóhoz, mert ő hozzá tartozik.

R. I. urnak. — Szolyva. A mint terünk engedni fogja, nagyon szivesen.

Zs. B. urnak. — S. Patak. Nyaralás. „kedves egészség” — a mi redokciónkban ösmeretlen luxusfogalom. A küldeményekért köszönetünk!

„Az özvegy bűja” — „T... várososhoz versek, emez tartalmatlansága, amaz rimszegénysége miatt nem üti meg a közölhetőség mértékét.

„Gr. Bertha — K. Helmeccz. Csak erős átigazitásokkal — a mikre nekünk időnk teljességgel nincsen — jöhetnek; azért legyen szives dolgozatát visszavenni. A kéziratokat egy hétig még megőrizzük.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Ehlert Gyula.

Hirdetések.

Egy hengeres vizimalomba teljesen jártas molnár kerestetik. Fizetési feltételek a bérlőnél Zsalubinán (posta helyben) meg tudhatók.

Pályázat.

S.-A.-Ujhelyben egy kisedővönői és két dadai állásra pályázat hirdettetik. A kisedővönői évi fizetése: 800 korona. a városházi pénztárból havi előleges részletekben fizetve, továbbá lakás természetben, mely áll két szoba, egy konyha és egy kamarából. — A dadák javadalmazása egyenként 400 korona, egy szoba, konyha és egy kamarából álló lakás. A kellően felszerelt kérvények Dr. Hornyay Béla urhoz, mint a felügyelő-bizottság elnökéhez f. évi szept. hó 25-ig Sátoralja-Ujhelybe küldendők. A megválasztottak állásukat a felügyelő-bizottság felszólítására 8 nap alatt tartoznak elfogadni. Az elkésve érkezett pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Sátoralja-Ujhely, 1900. augusztus hó 31-én.

Vágó Gyula,

felügyelő-bizottsági jegyző.

1592/I. 1900. sz.

Árverési hirdmény.

Olasz-Liszka város alulirt előljárósága közhírré teszi, hogy a város mint erkölcsi testület tulajdonához tartozó ezen város határában fekvő s egy tagban 38 kataszt. hold 250 □ öl kiterjedésű szántóföldje évi 401 korona kiküldési árban 1900. évi szeptember 1-én kezdődő s (6) hat egymásután következő haszonbéri évre 1900. évi szeptember 5-én d. e. 9 órakor kezdetét veendő árverési határnapon a legtöbbet ígérnek haszonbérbe adatni fog.

Árverési és bérelti feltételek az alulirt előljáróságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Kelt Olasz-Liszka, 1900. évi augusztus hó 15. napján.

Kolozsy Ferencz,

Nagy Kálmán,

községi jegyző.

főbíró.

Árverési hirdményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kreis Jakab végrehajtható Szatmár Péterné szül. Botka Mária végrehajtást szenvedő elleni 588 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró-ság) területén lévő Lasztóc községben fekvő a lasztóci 166. számú tjkvben foglalt Szatmár Péterné szül. Botka Mária végrehajtást szenvedő és Szatmár Péter nevére írott I. 289/b, és 384 br. számú belhelyből és szántóföldből Szatmár Péterné születt Botka Mária iránti jutalékra 699 koronában; — a lasztóci 295. számú tjkvben foglalt Szatmár Péterné szül. Botka Mária végrehajtást szenvedő és Szatmár Péter tulajdonostárs nevére írott azonban az 1881. évi LX. t. c. 156. §-a értelmében egészben árverés alá bocsátandó + 385 a hr. számú szántóföldre 386 koronában az árverést ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi szeptember hó 12-ik napjának d. e. 10 órakor Lasztócon a községi bíróság hűzánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 60 kor. 90 fillért és 38 kor. 60 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi június hó 29-ik napján.

Wieland Lajos,
kir. törvényszéki bír.

Tk. 3994/1900. sz.

Árverési hirdményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az eperjesi takarékpénztár végrehajtható Hardi József, Breza András és János végrehajtást szenvedő elleni 3636 kor. 32 fillér stb. és jár. iránti végrehajtási ügyben a (s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék) a gálszécsi kir. járásbíró-ság területén fekvő a t.-terebesi 450. sz. tjkvben A. I. 1-15, 17-28. sor 961, 962, 1099, 1151, 1256, 1367, 1472, 1526, 1631, 1771, 1884, 2028, 2125, 2148, 2284, 2547, 2603, 2791, 2849, 2954, 3039, 3160, 3242, 3318, 3533, 3589, és 3827. hr. számú ingatlanból Hardi Józsefnek, Hardi János után örökölt B. 1 alatti 1/2 jutalékára 2848 korona kiküldési árban;

továbbá a t.-terebesi 344. sz. tjkvben A. I. 1-2 sor, 720-721. hr. számú s 1/3 részben Breza András, 1/3 részben Breza János és 1/3 részben Breza Mihály nevére álló ingatlanra, utóbbi jutalékára az 1886. évi LX. t. c. 156. §-a értelmében 412 korona kiküldési árban s a Breza János jutalékára C. 12. sorszám alatt öz. Breza Jánosné szül. Mindszák Mária javára bekebelezett haszonélvezeti jog fentartásával, de azon hozzáadással, hogy a mennyiben az ingatlan vételárának 1/3 része ekkép az előző tehertertelek fedezésére szükséges 4408 koronát el nem érné, az árverés hatálytalanná válik s az ingatlan a kitűzött napon a haszonélvezeti jogra való tekintet nélkül ujabban elárvereztetik, végre

a t.-terebesi 470. sz. tjkvben A. I. 1-28 sor, 3966, 4120, 4158, 4307, 4444, 4316, 4330, 4579, 4726, 4781, 4977, 5067, 5105, 5220, 5377, 5517, 5628, 5721, 5758, 5955, 6066, 6141, 6219, 6324, 6412, 6702, 6798. hr. számú ingatlanból Breza András és János B. 1-2. alatti 2/216-od jutalékára 670 korona ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi november hó 28-ik napján d. u. 3 órakor Tőke-Terebes község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 284 korona 80 fillért, 41 korona 20 fillért és 67 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi július hó 23-ik napján.

Bálint, kir. aljbíró.

527/1900. szám.

Árverési hirdmény.

A tiszai m. kir. állami kotrótelepen hasznavehetetlenné vált tárgyakból nyert ócska anyagok, ugymint vas és kötélanyagok Végardó községben folyó évi szeptember hó 11-én d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek készpénzfizetés mellett el fog nak adatni.

Erről venni szándékozók azzal értesítettnek, hogy az elárverezendő anyagok mennyiségéről Végardó községben az árverés előtt bármikor tájékozást szerezhetnek. Az elszállítási költség vevőket terheli.

Szegeden, 1900. évi augusztus hó 21-én.

A tiszai m. kir. állami kotrótelepek vezetősége.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevetését a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetítem

Jóhirnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,

S.-A.-Ujhely, Korona u.

Hirdetmény.

Czábóc község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendelettel képest átalakították s ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38., és az 1891. évi 16. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-cikkben szabályozott eljárás a telek-jegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottatik.

E czélból az átalakítási munkálatok hitelesítésére a helyszíni eljárás a nevezett községben **1900. évi október hó 2-án** fog kezdődni, s a tervezetek hitelesítésére Bálint Lajos kir. albiró és Jókuthy Endre telekkönyvi átalakító kiküldetik.

Ennélfogva felhívtnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netáni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésekkel eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetők;

2. mindazok, akik a telek-jegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15-18. és az 1889. évi 38. t. cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság Gálszécsen, 1900. évi augusztus hó 24-én.

Bálint Lajos kir. bíró helyett:
Valkovszky, kir. albiró.

Eladó esetleg haszonbérbeadó.

1900. évi október hó 1-től a zemplénvármegyei Szalók községben egy 290 hold szántó, 4 hold kert, 139 hold rét és 82 hold legelőből (valamennyi 1200 □ öllel számítva) álló, megfelelő számú lak- és gazdasági épületekkel ellátott birtok. — Bővebb felvilágosítást ad: **Dr. Novák István** ügyvéd **Gálszécsen**.

A női szépség

Margit Crème,

mely vegytiszta, sem higgyant, sem olmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan, és zsirmentes.

← **Törvényesen védve.** →

Ezen világhírű arczenőcs pár nap alatt eltávolít szepőt, málfoltot, pattanást, bőrtrákt (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arcot fehérre, simává és üd vé varázsolja.

Legkitűnőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt, Margit hölgyor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahnpasta) 50 kr., Margit arczviz 50 kr.

Szántalan elismerő és köszönő levél!

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes be- küldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerárban, drogua- üzletben és illatszór-kereskedésben. Raktár:
Kincsesy Péter és Wid- der Gyula gyógyszerészeknél

Legjobb szé- pítő szer.

Tisztességes Egyének

bármily foglalkozással 1866. óta fenn- álló cégem részére, eredeti sorsjegyek részletfizetés melletti törvényszerű eladása által, mellékjövedelem- képpen is, könnyen havi 200-400 koronát kereshet- nek. Ajánlatok **FUCHS H.** váltóháza, Budapest. IV., Keesketi utca 1. sz. intézendők.

Hirdetmény.

Pichnye község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendelettel képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38., és az 1891. évi 16. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-cikkben szabályozott eljárás a telek- könyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolato- san fogantatottatik.

E czélból az átalakítási előmunkálat hite- lesítése és a helyszíni eljárás a nevezett község- ben **1900. évi szeptember hó 18-án** fog kezdődni.

Ennélfogva felhívtnak:

1) Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi ter- vezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizo- nyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik sze- mélyek irányában többé nem érvényesíthetők.

2) Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebe- lezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átalakításra az 1886. évi 29. t.-cz. 15-18. és az 1889. évi 38. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létre jöttét a kiküldött bizottság előtt előszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyil- vánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton inem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elen- gedési kedvezménytől is elesnek;

3) azok, kiknek javára tényleg már meg- sünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy meg- sünt egyéb jog van nyilvántartásilag beje- gyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jog- nak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizott- ság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíró mint telekkönyvi hatósága Homonnán, 1900. évi augusztus hó 9-én.

Dr. Oláh, kir. albiró.

A Grosz Vilmos-féle

esődtömegtől megvett áruk: ugymint **kézi és járgány cséplőgépek, rosták, aratógépek, fűkaszalók, konkolyo- zók, boronák, Sack-féle ekék, ló- gereblyék** s több más gazdasági gépek a gyári árak tetemes leszállítása mellett kaphatók

Kornstein Ignác czégnél
S.-A.-Ujhely.

Osztálysorsjegyeket

a hatodik játék **VI-ik** osztályhoz vételre ajánl **LÓW MIHÁLY** S.-A.-Ujhely. Huzás **szeptember 12-től október 10-ig**. Vételsorsjegyek árai $\frac{1}{1}$ 160 kor., $\frac{1}{2}$ 80 kor., $\frac{1}{4}$ 40 kor. és $\frac{1}{8}$ 20 kor. Megújítási árak $\frac{1}{1}$ 24 kor., $\frac{1}{2}$ 12 kor., $\frac{1}{4}$ 6 kor. és $\frac{1}{8}$ 3 korona. Főnyeremény **1.000.000 egy millió korona**. — 60.000 koronás és számos melléknyere- mény kifizettetett már e helyen.

A nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatási miniszter urnak 94,336. 1899. sz. alatt kelt magas rendeletével való hivatkozással értesitem Zemplén- vármegye tek. tanügyi hatóságait, miszerint

a „**HYGIEIA**”
pormentesítő-vállalat
képviselőjét, illetve a **DUSTLESS** poroló- és fertőtle- nitő anyag kizáróla- gos elárusítási jogát Zemplén-vármegye terü- letére megszereztem.

Felvilágosítással készséggel szolgálók

Malártsik György,
fűszer-, csemege-, gyarmatáru- és ásványvíz kereskedő
S.-A.-Ujhely, főtér 5. sz.

Alulírottak bátorkodunk a nagyérdemű közönség figyelmét
a **Weyrauch Kristóf és Társa-féle gyorsan száradó és szagtalan**
BORSZESZ PADLÓFÉNYMÁZRA
felhívni. — Ezen fénymáz a legjobb padlófénymázoló szer, **gyorsan szárad, szagtalan, igen tartós és mosható is.** — Kapható tisztán, szín nélkül, továbbá sárga és barna színekben, 1 kilós üveg ára 2 kor. 40 fill., $\frac{1}{2}$ kilós üveg ára 1 korona 30 fillér.

Fóraktár S.-A.-Ujhely és vidékére
NAGY FERENCZ, fűszer-, csemege-, ásványvíz- és festékáru kereskedésében **S.-A.-Ujhely.**
Tisztelettel **WEYRAUCH KRISTÓF ÉS TÁRSA.**

Hirdetmény.

A zemplémegei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank
részvényesei

ezennel értesítetnek, hogy az új szelvényiveket az intézetnél átvehetik és ennélfogva egyszersmind felhivattak, hogy a végből részvényeiket a lebélyegzésnek egyideigleges foganatosíthatása végett az intézethez mielőbb betérjesszék.

S.-A.-Ujhely, 1900. augusztus hó 31-én.

Az igazgatóság.

Honi butor raktár!

Értesítés.

Van szerenesék a helybeli és vidéki n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint **Rakóczy-utca Róth Bernáth-féle házban** egy, a mai kor kívánalmainak megfelelőleg berendezett

Butorraktárt nyitottunk

hol is mindenféle stíl: ebédlő, háló, szalon stb. berendezéseket raktáron tartunk.

Kívánatra bármely e szakba vágó munkát saját izlés szerint, valamint

mindennemű épület munkákat

üzleti berendezéseket a legrövidebb idő alatt s a legjutányosabb árban elvállalunk.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

tisztelettel

Büchler Ferencz és Fia.

Jutányos árak. — Pontos kiszolgáltat.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 ft 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képek stb. bearányozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK czégnél **S.-A.-UJHELY.**

Zacherlin

Nicht
in der
Düte!

Egyedül valódi csakis üvegben!

Ez a valóban csalhatatlan és gyökeres irtószer mindennemű rovar ellen.

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Kincsesy Péter, Widder Gy., Fischer Hani, Behyna test., Grünbaum M., Nagy Ferencz, Klein Henrik, Klein Albert Malátsik György, Szentgyörgyi Vilmos, Klein Géza, Hazai Adolf, Glück Samu, Szikszay Róza és Markus Sáfir, Bilanovits István, Szathmáry József, Grünwald Márk.
Abauj-Szántó: Blau Herman, Sóváry Kálmán, Friedmann Simon, Klein Adolf, Klein Vilmos.
Forró-Énes: Haimann Salamon, Herczföld Lajos.
Gálszécs: Grün Lajos, Engländer Ignác, Friedmann Lipót és Rosenberg Bernát.
Homonán: Friedmann Markus, Hoczka Gyula, Klein Dávid és fia, Kuharszky Gyula, Pápay Pál, Szekeérak Aladár,

és Rosenberg E.
Mándok: Richard Emil, A mándoki hitelszövetkezet és vidéke.
N.-Mihályban: Glück Mór, Tolvay Imre, Bucsinzky Lajos, Marmorstein Jenő, Wünschendorfer K. és Landesmann Vilmos.
Sárospatakon: Pavletits György, Palcsó László és Gottesmann Lipótnál.
Szerencsen: Turcsányi Ferencz, Bekefi Ignác, Beliczky István és Ivanits Kálmán.
Tályán: Gottfried Sámuel.
Torajon: Frisch Vilmos, Helm Samu, Morgenstern Izidor, Olay Lajos, Zákó Sándor, Gross Izrael.
Varannó: Cseri Herman, Gaál Sándor, Friedmann és Rosenberg, Rosenbluth Sándor, Klauer Emil.

Haszonbérleti hirdetmény.

Ungmege **Székó** községében 310 hold szántó s 90 hold rétből álló birtok megfelelő gazdasági épületekkel ellátva **f. évi december hó 31-től** haszonbérbe adó. — Ugyanezen birtok 280 hold erdővel esetleg eladó. — Közelebbi felvilágosítást ügyvédi irodámban nyújthatok.

Dr. Thuránszky Zoltán,
ügyvéd, S.-A.-Ujhelyben.

Az elismert legjobb és legkitünőbb

Aczel ekék 1, 2, 3 és 4 barázdasúak

Rét, moha, tagozott és diagonal **Boronák**

Gyűrűs és sima aczel lemez, földi hengerek, Agricola vetőgépek,

Arató gépek

fűnek, herének,

Szénagyűjtők és arató gereblyék, Szénafordítók.

Szabad-aszaló készülék gyümölcs és fozeléknek,

Bor és gyümölcs sajtók,

Gyümölcs és szőlő zúzó és bogymorzsolók,

Önműködő szabadalmazott szőlő fecskendő

“SYPHONIA,”

Tormács és vértetű pusztítására,

☉ Szállítható takarékos tüzhelyek, ☉

legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

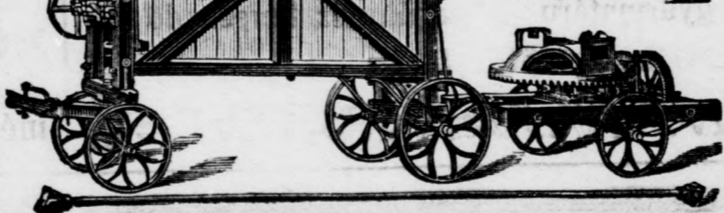
MAYFARTH PH. és Társa

cs. és kir. kiz. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntödékek és vashámorművek
Alap. 1872. **BÉCS**, II/1. Taborstrasse 71. **750 munkás.**

Kitüntetve több mint 400 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék és számos előismerő levél ingyen. Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek.

Cséplőgépek

szabad. új kenőgyűrűvel ellátott görgős csapágyakkal, kézi-, járgány- és gőzhajtásra.

Járgányok

1-6 vonóállat befogására,

Legújabb gabona-tisztító-rosták,

Trieurek és kukorica morzsolók

Szecekvágók, darálók, répvágók,

Széna és szalmaprések nyugvók és szállíthatók

valamint minden más fajta gazdasági gépeket

készítenek és szállítanak

A „KRISTÁLY” Szt. Lukácsfürdői
hegyiforrás nagy mélységből fakadó, állandó összetételű, igen tisztá, calcium-és magnesium-hydrocarbonatoy ásványviznek minősítendő.

Kapható S.-A.-Ujhelyben: **Veres Károly** vasuti éttermében, továbbá: **Behyna Testvérek, Nagy Ferencz és Szentgyörgyi Vilmos** kereskedéseiben.

Apró hirdetések előre fizetendők.
Tíz szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér
Vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések előre fizetendők.
Vidékről postautalvánnyal avagy levélbélyegeken.
Az utalvány szelvényére a szöveg is följegyezhető.

Apró hirdetések

felvételnek

a „ZEMPLÉN”

kiadóhivatalában
(főter 9. szám)

FRISS HERCZINÉ

dohányárudájában
(Kazinczy-utca, Polgári Bank
épületében.)

Bérlőknek,

Munka adóknak,

Vevőknek,

és

eladóknak,

állást keresőknek,

bérbeadóknak

és mindazoknak,
kik a nagy közönségből
keresik az érdekelt feleket
bizvást ajánlhatjuk a

„Zemplén”

vármegyei hivatalos lap

„Apró hirdetések”

rovatát.

Benczúr Testvérek cementgyára

Mogyoróskán, (Zemplén-
megye, posta helyben). Ké-
szít portland és román ce-
mentet és pallólemezeket.
Vasuti állomás Őrmező.

Schorr Mária

helybeli nyilvános iskolá-
nál működő tanítónő. Ki
már évek óta a legelőkelőbb
családoknál tanít, magyar,
német és francia lecke-
órák adására ajánlkozik.

Műfestő.

Templom, szoba és
egyéb épületek festésére
és tappattázására — a leg-
modernebb kivitelben —
ajánlkozik, úgy helyben,
mint vidékre

Klein Jakab

szobafestő

S.-A.-Ujhely, Papsor-utca
216. szám.

Mütrágya bizományi raktár.

A zemplén-várm. gazda-
sági egyesület elnöksége
gazdaközönségünk érdeké-
ben az elért mütrágyázási
kísérletek példám okulva,
egy állandó bizományi rak-
tárt állított fel. Továbbá
felhatalmazta Weiser Ede
kassai czéget, hogy az egye-
sület nevében Zemplénvár-
megye területén üzleteket
eszközöljön. — Az alábbi
hirdetésben közölt egyesü-
leti árjegyzéket ajánlja tag-
jainak és a községi elől-
járóságok figyelmébe azon
odaadással, hogy a küszö-
bön álló áremelkedés ki-
kerülése végett rendelmé-
nyüket az egyesülethez,
vagy fentnevezett czégnek
beküldeni sziveskedjenek.
Bármintemü felvilágosítás-
sal az egyesület titkári hiva-
tala készséggel szolgál.

Közvetítőket

keres hegyaljai ingatlan
eladására **Bajay István**
Nyiregyházán.

Csemege szőlő

nem permetezett kapható a
legjobb minőségben kilón-
ként 35 krért. — Levelező-
laponi megrendelésre ház-
hoz is küldök.

Dr. Horváth Endre,
május-kuti utca.

Intelligens

izr. családnál 2-3 főgym-
násiomai tanuló teljes ellá-
tást nyerhet. Szigorú felü-
gyelet és alapos correpeti-
tívó. Czím a kiadóhivatalban.

Özv. Glück Jakabné

könyvkötészet S.-A.-Ujhely
Alapított 1854-ben.

A legújabb gépekkel és
betűkkel berendezett

könyvkötő műhelyében

elvállal mindennemü köny-
vek bekötését, diszunká-
kat és diszbekötéseket
arany czimnyomattal, vala-
mint erős hivatali beköté-
seket olesó ár és pontos
kiszolgálattal mellett.

Az Apró Hirdetések

kétségtelenül hatalmas
közvetítői lesznek ezen-
tul az üzletkötéseknek
s kiszámíthatatlan gyá-
korlati haszna lesz en-
nek a rovatnak a közön-
ség minden rétegére, ha
egyszer hozzá szokik eh-
hez a legolcsóbb és leg-
eredményesebb közleke-
dési eszközhöz.

Azért ajánlatos, hogy
a közönség gyorsan meg-
kedvelje s s mentől sü-
rűbben vegye lgénybe a
„ZEMPLÉN”
teljes címmel ellátott
apró hirdetéseit.

Levélbeli tudakozódá-
sokra pontosan válaszolunk,
ha a szükséges postabélyeg
beküldetik.

Kitűnően kezelt

Hentes áruima t

a t. cz. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom:

Naponta friss olvasztott szalonna zsír kilója 1 kor. 28 fill.
Fehér sós szalonna „ 1 kor. 20 fill.
Füstös szalonna „ 1 kor. 28 fill.
Iső rendű pörkölt paprikás szalonna „ 1 kor. 44 fill.

Pontos és gyors kiszolgálat

Megrendelések posta-távirda útján intézendők

KARNER JÓZSEF,

hentes üzletében Nyiregyházán.

Sürgönczim Karner Nyiregyháza.

Zemplénmegyei Gazdasági Egyesület kivételes mütrágya ár-
jegyzéke 1900. évre,
alávetve bármely vegykísérleti állomás bírálatának.

Jegy	F a j	Össz. phosphor- sav	vízben oldható phosphor- sav	Ammo- niák só	50 kgr. korona
S.	I. Superfosfát	18—19	17—18		4 84 ⁵
S. I.	„ „ „	17—18	16—17		4 56
S. II.	„ „ „	16—17	15—16		4 35
Sp.	Spodium	18—19	17—18		4 84 ⁵
Sp. I.	„ „ „	17—18	16—17		4 56
Sp. II.	„ „ „	16—17	15—16		4 35
K. S.	Csontliset	18—19	17—18	1/4—1/2	5 01 ⁵
K. S. I.	„ „ „	17—18	16—17	1/4—1/2	4 72
A. S. I.	Ammoniák	11—12	10—11	3—4	5 85
A. S. II.	„ „ „	11—12	10—11	2—3	5 05
P.	Eredeti Csehországi	20	szavatolt 16	citizát	4 07
	Thomassalak	17 1/2	14	„	3 70

A jelzett árak teljes kocsirakomány vétele mellett bérmentve
Zemplénmegye bármely állomására értetendők; kisebb vételnél
a s.-a.-ujhelyi állomáson levő egyesületi raktárnál értetendő
mindenkor, a Superfosfatoknál készpénzfizetés esetén 3%
engedménnyel vagy 6 havi (váltó) hitel Thomassalakliszt netto
áru értékéből készpénzfizetés esetén 2% levonás vagy 4 havi (váltó)
hitel.

Egyesületünk elnöksége **Weiser Ede**, urat bizta meg a vár-
megye területére mütrágya eladások eszközésével.

Lópor és lőszerék.

AZ EPERJESI NÉPBANK

cserépkályha gyárának összes készít-
ményei kaphatók bizományosánál

BEHYNA TESTVÉREK

vas-, fűszer- és bizományi üzletében
S.-A.-UJHELY.

Ugyanott rendelhető meg

a Brassói mütrágya gyár készítményei is.

Czement raktár és téglá eladás.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség tudomására
hozni, hogy

guvrirozó gépem

már megjött, ezen körülményt különös figyelmébe aján-
lom a t. urnók és varrónőknek.

Guvrirozni elvállalok selyem, krepp, batist, karton,
szerbvászson s egyéb mindenféle női ruhaszövetet még
pedig 110 centim. hosszúságig, a legjutányosabb árak
mellett.

Továbbá ajánlom a már évek óta fenálló férfi- és
női ruhatisztító és festő-üzletemet. — Magamat a t.
közönség pártfogásába ajánlva mély tisztelettel vagyok

Rakovszky Sándor,

vegytisztító és kemefestő.

S.-A.-Ujhely, Beresényi-utca 45. sz. a fogház átellenében.

Hirdetmény.

A zempléni megyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank
részvényesek

folyó 1900-ik évi szeptember 9-én délelőtt 10 órakor
S.-A.-Ujhelyben, az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

Tárgy:

1. Lemondás és elhalálozás folytán megüresedett két igazgatósági tag helyének a le nem járt működési időre választás utján leendő betöltése és a mutatkozó szükséghez képest esetleg egy új felügyelő-bizottsági tagnak és ez esetben egy új felügyelő-bizottsági pótagnak is a megválasztása.

Minden részvényes, ki akár személyesen, akár meghatalmazott által a közgyűlésen résztvenni kíván, felkérjük, hogy az alapszabályok 31. szakasza értelmében részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző napokban az igazgatóságnál elismervény mellett letéteményezni sziveskedjék.

Kelt S.-A.-Ujhely, 1900. évi július hó 8-án.

Az igazgatóság.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok S.-a.-Ujhelyben.

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a „Vörös ökör“ emeletén lévő 5 teremben a legkényesebb izlésnek is teljesen megfelelőleg jól berendezett

BUTORRAKTÁRAMAT

a n. é. közönség kényelmére ezzel kapcsolatosan ugyanott a földszinten egy **nagyszabású butorraktárral** megnagyobbítottam.

Kik eddig nálam bevásárolni szivesek voltak, meggyőződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáramban csakis jó és szolid minőségű és bármilyen kivánalomnak megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Kleinmann és Klein

tölgy-, épület- és szerszámfa raktára
S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók
Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:

Kapu oszlopok . . . . . 2 koronától 5 koronáig.

Kerítés oszlopok . . . . . 70 fillértől 1 kor. 30 fillérig.

Ajánljuk kerégyártóknak **szerszámfákat, keréktalpak** és **küllőket; nyírfa és bükkfa rudakat,** ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt **tölgyfa** deszkából.

25 frton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

Vágott tűzifát cladunk mmázsánsként 1 kor. 80 fillér; 2 mm. felüli megrendelésnél ingyen lesz házhoz szállítva.

A Jókai-utcában lévő volt Barthos-féle házat olcsó árért cladjuk.

Az uszoda szomszédságában lévő volt Vályi-féle kertből építkezésre alkalmas **házhelyeket** adunk el, akár egészben, akár pedig parcellákra osztva 10 évi amortizáció mellett.

Kleinmann és Klein.

S.-A.-Ujhely, nyomtatott a 'Zemplén-gyorsajtó'ján.

A legnagyobb cipőraktár S.-A.-Ujhelyben.

Halász Herman

ezelőtt

Özv. Rozsássy Lajosné

S.-A.-Ujhelyt, főtér, a „Vadász-kürt“ szálloda épületében.

Ajánlja nagy raktárát

valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek cipő

különlegességekben,

valamint ujjonnan berendezett

uri divatáru-cikk raktárát.

Dus választék különösen modern férfi kalapokban, ingek, nyakkendők, esernyők, gallérok és kézelőkben.

A legolesőbb árutól — a legfinomabb áruig.

Olcsó árak. Pontos — Kiszolgálás — Bámulatos olcsó árak.

Alapi Salamon Géza-féle

SZULINI

KORONA-FORRÁS

legszensavdusabb, nem műsavval telített természetes ásványvíz.

Kitünő gyógyital,

gyomor-, bél-, hólyag-, légeső- és gégehurut ellen.

Hazánk legjobb borvize.

Savanykás borral, vagy főleg nők és gyermekek részére gyümölcs-szörppel vegyítve felséges hűsítő italt szolgáltat.

Kapható S.-A.-Ujhelyben:

Malártsik György,

fűszer-, csemege- és ásványvíz kereskedésében.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2, egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrő-malmok, egyetemes acél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.